

Anni Ahlberg

MAAILMANPYÖRÄ- TAPAHTUMAKONSEPTI

Monikulttuurisen tapahtuman konseptin
luonti Turun kaupunginkirjaston kulttuuri-
pääkaupunkivuoden ohjelmaan

Opinnäytetyö
Kulttuurituotannon koulutusohjelma

Marraskuu 2011

MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU

Mikkeli University of Applied Sciences

KUVAILULEHTI

 <p>MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences</p>		Opinnäytetyön päivämäärä 2.11.2011	
Tekijä(t) Anni Ahlberg		Koulutusohjelma ja suuntautuminen Kulttuurituotannon koulutusohjelma	
Nimeke MAAILMANPYÖRÄ-TAPAHTUMAKONSEPTI – Monikulttuurisen tapahtuman konseptin luonti Turun kaupunginkirjaston kulttuuripääkaupunkivuoden ohjelmaan			
Tiivistelmä <p>Tämän opinnäytetyön aiheena on luoda uusi monikulttuurinen tapahtumakonsepti Turun kaupunginkirjastolle. Tapahtuman nimi on Maailmanpyörä ja se järjestetään ensimmäistä kertaa Turun ollessa Euroopan kulttuuripääkaupunki vuonna 2011. Tällöin tapahtuma on osa kirjaston kulttuuripääkaupunkivuoden monikulttuurista Kulttuurit kuuluviin! -hanketta. Konseptia käytetään tapahtuman järjestämiseen myös kulttuuripääkaupunkivuoden jälkeen.</p> <p>Opinnäytetyön teoriaosassa tutkitaan tapahtumakonseptin olemusta. Lisäksi teoriaosassa avataan monikulttuurisuutta kuvaavia termejä ja pohditaan, mikä tekee tapahtumasta monikulttuurisen. Näiden tietojen pohjalta kehitettiin Maailmanpyörä-tapahtuman konsepti. Tapahtuman toimintaympäristö määritettiin osaltaan konseptin sisältöä. Tutkimusmenetelminä tapahtumakonseptin luonnissa käytettiin haastatteluja, havainnointia, kyselyä sekä kirjaston tuottamiin dokumentteihin tutustumista. Raportin lopussa esitellään opinnäytetyössä syntynyt Maailmanpyörä-tapahtumakonsepti ja arvioidaan opinnäytetyöprosessia.</p> <p>Maailmanpyörä-tapahtumakonsepti kertoo Maailmanpyörä-tapahtumasta ne seikat, jotka tekevät siitä omanlaisensa tapahtuman ja pysyvät muuttumattomina vuodesta toiseen tapahtumaa järjestettäessä. Konsepti sisältää myös tapahtuman toteutuksen erityispiirteet. Konsepti tukee tapahtuman järjestämistä siten, että tapahtuman nimi viestii tarkoitettua mielikuvaa kohdeyleisön keskuuteen.</p> <p>Työssä esitellään yhdenlainen tapahtumakonseptin malli ja monikulttuurisen tapahtumakonseptin luontiprosessi, joita voidaan käyttää hyväksi esimerkiksi muiden tapahtumakonseptien luonnissa.</p>			
Asiasanat (avainsanat) Tapahtumat, tapahtumatuotanto, konseptit, konseptisuunnittelu, monikulttuurisuus			
Sivumäärä 41	Kieli Suomi	URN	
Huomautus (huomautukset liitteistä)			
Ohjaavan opettajan nimi Patrik Ikäläinen & Anne Havukainen		Opinnäytetyön toimeksiantaja Turun kaupunginkirjasto	

DESCRIPTION

 <p>MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences</p>		Date of the bachelor's thesis 2 November 2011	
Author(s) Anni Ahlberg		Degree programme and option Culture management	
Name of the bachelor's thesis THE FERRIS WHEEL FESTIVAL – Creating a model for a multicultural event for the European Culture Capital programme of the Turku City Library			
Abstract <p>The purpose of this thesis is to create a model for a multicultural event for the Turku City Library. The name of the event is the Ferris Wheel Festival. The model comprises all the central elements of the event. It is used every time the event is organized. The model helps in the organization of the event so that the desired image of the event is conveyed to the public. This way the event is always the same, just the programme changes.</p> <p>The Ferris wheel Festival will be organized for the first time during the year 2011 when Turku is the European Culture Capital. The event will be organized according to the same model also in the following years.</p> <p>The thesis tells how the model of the Ferris Wheel Festival was created. At the beginning of the thesis, the following two questions are answered: “What makes an event multicultural?” and “What should the model of the Ferris Wheel Festival consist of?” Research methods used in the creating process were interview, inquiry, observation and study of the documents made by the Turku city library. At the end of the thesis the model of the Ferris Wheel Festival is introduced and the creating process is evaluated.</p>			
Subject headings, (keywords) Event, Multicultural event, Planning work			
Pages 41	Language Finnish	URN	
Remarks, notes on appendices			
Tutor Patrik Ikäläinen & Anne Havukainen		Bachelor's thesis assigned by Turku City Library	

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO.....	1
2	KULTTUURISESTI MONIMUOTOINEN	2
2.1	Monikulttuurinen, kulttuuri ja etnisyys.....	2
2.2	Monikulttuurinen yhteiskunta ja monikulttuurisuus	3
2.3	Monikulttuurinen tapahtuma.....	4
3	MITÄ KONSEPTISUUNNITTELU TARKOITTA?	5
3.1	Tapahtumakonsepti	5
3.2	Tapahtumakonsepti produktina tässä ja muissa opinnäytetöissä	8
3.3	Maailmanpyörä-konseptin tutkimuskysymykset	10
4	MAAILMANPYÖRÄ-TAPAHTUMAKONSEPTIN LUONNISSA KÄYTETYT TUTKIMUSMENETELMÄT.....	10
4.1	Haastattelut.....	11
4.2	Havainnointi.....	13
4.3	Kysely	15
4.4	Dokumentit.....	18
5	MAAILMANPYÖRÄ-TAPAHTUMAN TOIMINTAYMPÄRISTÖ.....	19
5.1	Turun monikulttuurisuus	19
5.2	Turun kaupunginkirjasto järjestävänä organisaationa.....	22
5.2.1	Turun kaupunginkirjaston arvot, tehtävä ja monikulttuurisuus.....	22
5.2.2	Turun kaupunginkirjaston tapahtumatyö ja Kulttuurit kuuluviin! - hanke.....	23
5.3	Turku 2011	26
6	MAAILMANPYÖRÄ-TAPAHTUMAKONSEPTI	28
6.1	Maailmanpyörän tavoitteet ja kohderyhmä.....	28
6.2	Maailmanpyörän tapahtumapaikat ja tapahtuma-aika	30
6.3	Maailmanpyörän ohjelma ja ohjelman tuotannon erityispiirteet	33
6.4	Maailmanpyörä 2011 -ohjelma	35
6.5	Maailmanpyörän markkinoinnin erityispiirteet.....	37
6.6	Maailmanpyörä-tapahtumissa työskentely	37
7	POHDINTA	38
	LÄHTEET	42

LIITTEET

- 1 Haastatteluteemat: Sondip ry:n työntekijä
- 2 Haastatteluteemat: Turun kaupunginkirjaston tapahtumatuottaja
- 3 Haastattelu- ja havainnointiteemat: Turun lähikirjastot
- 4 Turun lähikirjastot Maailmanpyörän tapahtumapaikkoina
- 5 Kyselylomake: Maahanmuuttajat tapahtuman kohdeyleisönä
- 6 Maailmanpyörä 2011 -taulukko

1 JOHDANTO

Maailmanpyörä on monikulttuurinen tapahtuma, joka kiertää Turun kirjastoissa ensimmäistä kertaa syksyllä 2011. Tällöin tapahtuma on osa Turun kaupunginkirjaston kulttuuripääkaupunkivuoden ohjelmaa. Turun maahanmuuttajataustaiset asukkaat tuottavat tapahtuman ohjelman, jota seuraa sekä kantasuomalaisista että maahanmuuttajataustaisista turkulaisista koostuva yleisö. Maailmanpyörässä kävijä pääsee elämykselliselle matkalle Turun monikulttuuriseen maailmaan ja saa samalla paljon uutta tietoa kaupungissa elävistä kulttuureista.

Turku on valittu Euroopan vuoden 2011 kulttuuripääkaupungiksi yhdessä Viron pääkaupungin Tallinnan kanssa. Kulttuuripääkaupunkivuoden ohjelmasta vastaa Turku 2011 -säätio. Säätio ei pääasiassa itse järjestä vuoden ohjelmaa, vaan tukee ja koordinoi ulkopuolisten toimijoiden toteuttamia hankkeita. Näiden hankkeiden täytyy eri painotukset sallien toteuttaa Turun kulttuuripääkaupunkivuoden tavoitteita, keinoja ja arvoja.

Tämän opinnäytetyön tavoite ja tutkimusongelma on monikulttuurisen tapahtumakonseptin suunnittelu osaksi Turun kaupunginkirjaston kulttuuripääkaupunkivuoden hankkeen monikulttuurista Kulttuurit kuuluviin! -alahanketta. Konseptia käytetään tapahtuman järjestämiseen myös kulttuuripääkaupunkivuoden jälkeen. Tapahtuman nimi, ajankohta sekä joitakin pääperiaatteita oli päätettynä ennen tapahtumakonseptin luonnin aloitusta.

Opinnäytetyö lähtee liikkeelle avaamalla monikulttuurisuutta kuvaavia termejä ja pohjimalla, mikä tekee tapahtumasta monikulttuurisen. Lisäksi teoriaosassa tutkitaan tapahtumakonseptin olemusta. Näiden tietojen pohjalta kehitettiin Maailmanpyörä-tapahtuman konsepti. Tapahtuman toimintaympäristö määritti osaltaan konseptin sisältöä. Tutkimusmenetelminä Maailmanpyörä-tapahtumakonseptin luonnissa käytettiin haastatteluja, havainnointia, kyselyä sekä kirjaston tuottamiin dokumentteihin tutustumista. Raportin lopussa esitellään opinnäytetyössä syntynyt Maailmanpyörä-tapahtuman konsepti ja arvioidaan opinnäytetyöprosessia.

2 KULTTUURISESTI MONIMUOTOINEN

Kulttuurisesti monimuotoinen tarkoittaa samaa asiaa termin monikulttuurinen kanssa (Hall 2003a, 233 – 234; Saukkonen 2010, 19). Tässä kappaleessa avataan monikulttuurisuuteen liittyvää sanastoa ja määritetään termi monikulttuurinen tapahtuma Maailmanpyörä-tapahtumakonseptin luonnin näkökulmasta.

2.1 Monikulttuurinen, kulttuuri ja etnisyys

Termiä ”monikulttuurinen” voidaan käyttää adjektiivin tapaan. Se tarkoittaa kulttuurisesti ja etnisesti monimuotoista. Esimerkiksi monikulttuurisessa yhteiskunnassa elää useita kulttuurisesti ja etnisesti erilaisia ryhmiä. (Hall 2003a, 233 – 234; Saukkonen 2010, 19.)

Kulttuuri tarkoittaa yhteisön, ryhmän tai kansakunnan yhteistä merkitysten kokonaisuutta, jonka avulla kyseinen ryhmä tulkitsee maailmaa ja elämää. Lisäksi kulttuurilla tarkoitetaan tapoja ja traditioita, jotka luovat ja ylläpitävät yhteisiä merkityksiä. (Hall 2003b, 85.) Kulttuuri on siis hyvin laaja käsite. Sen voisi sanoa pitävän sisällään kaiken ihmisestä lähtöisin olevan (Kauhanen ym. 2002, 13). Kulttuuria on muun muassa kieli, uskonto sekä tavat ja traditiot. Eri kielet antavat samoille asioille eri merkityksen, mutta myös saman kielen sanat tai sanonnat saatetaan ymmärtää eri tavoin esimerkiksi eri maantieteellisillä tai murrealueilla. Tavat ja traditiot pitävät sisällään suuren joukon erilaisia merkityksiä, kuten kauneusihanteet, arkiset käytännöt ja tavat ylläpitää historiaa. (Hall 2003b, 88 – 91.) Kulttuuria voi tarkastella esimerkiksi tapojen ja traditioiden näkökulmasta tarkastelemalla niitä itseään, niiden merkitystä ihmisille tai sitä, kuinka ne auttavat ihmisiä jäsentämään maailmaa. (Ollila 2010, 31.)

Vaikka kulttuurin usein ajatellaan olevan tiiviissä suhteessa tiettyyn paikkaan, yhteinen asuinpaikka ei ole välttämätön yhteisen kulttuurin ylläpidolle. Se kuitenkin vahvistaa yhteisön yhteenkuuluvuuden tunnetta ja takaa kulttuurin historiallisen jatkuvuuden. Yhteinen kulttuuri antaa yksilölle viitekehyksen, mitä vasten tämä voi pohtia: ”Kuka olen?” ”Mihin kuulun?” Kulttuurin vaikutus yksilön identiteetin muodostumiseen, ylläpitämiseen ja muuttumiseen on siis suuri. (Hall 2003b, 85, 90 – 91.)

Etnisyydellä viitataan henkilön synnyinmaahan, kasvuympäristöön tai kansalaisuuteen, johon liittyy tietynlainen kulttuurinen identiteetti (Saukkonen 2010, 19). Kun yhteisö asuu monen sukupolven ajan samassa maantieteellisessä paikassa, muodostuu sille voimakas kulttuurinen identiteetti, jonka koetaan näkyvän myös ihmisten fyysisissä piirteissä ja olevan ihmisillä niin sanotusti verissä. Tätä kutsutaan etnisyydeksi. (Hall 2003b, 92 – 93.)

2.2 Monikulttuurinen yhteiskunta ja monikulttuurisuus

Monikulttuurisessa yhteiskunnassa elää monia kulttuurisesti erilaisia yhteisöjä rinnakkain pyrkien samanaikaisesti luomaan yhteistä elämää toistensa kanssa sekä pitämään yllä omaa alkuperäistä kulttuuri-identiteettiään. (Hall 2003a, 233 – 234.) Ihmiset eivät vain passiivisesti omaksu kulttuurin tapoja ja malleja omakseen, vaan valitsevat tavoista sopivimmat itselleen sekä muokkaavat ja kehittävät kulttuuriaan jatkuvasti (Ollila 2010, 32; Kauhanen ym. 2002, 13).

Maahanmuuttajat elävät niin sanotusti kahden kulttuurin välissä, oman kansansa kulttuurin sekä asuinmaansa valtakulttuurin. Tämä tarkoittaa, että he usein valitsevat molemmista kulttuureista itselleen sopivimpia malleja ja muodostavat näin aivan uusia tapoja ja merkityksiä, jotka eivät ole ainoastaan osiensa summia. Näin maahanmuuttajat voivat avata uusia näkökulmia asuinmaassaan vallitsevaan kulttuuriin ja yhteiskuntaan, esimerkiksi taiteen avulla esittämällä oman näkemyksensä asuinmaansa tavoista ja kulttuurista. (Ollila 2010, 75 – 76.) Maahan muuttaessaan ihmiset tuovat mukanaan oman kulttuurinsa, johon liittyvät myös erilaiset juhlat ja tapahtumapäivät. Ajan myötä nämä tapahtumat saattavat sulautua myös osaksi valtaväestön kulttuuria. (Bowdin ym. 2007, 4.)

Englannin kielen termi ”multiculturalism” suomeksi monikulttuurisuus on substantiivi, joka kuvaa sitä monikulttuurisen yhteiskunnan toimintamallia, joka pyrkii vastaamaan yhteiskunnan kulttuurisen moninaisuuden aiheuttamiin ongelmiin. Termillä ei kuitenkaan ole yhtenäistä ja yksiselitteistä tulkintaa. Se voi pitää sisällään hyvin erilaisia piirteitä ja toimintamalleja. On olemassa hyvin erilaisia monikulttuurisia yhteiskuntia ja myös hyvin erilaisia monikulttuurisuuksia. Monikulttuurisiin yhteiskuntiin lukeutuvat niin Yhdysvallat, Ranska, Etelä-Afrikka, Nigeria kuin Sri Lankakin. Historian monikulttuurisia yhteiskuntia ovat mm. Rooman ja Kreikan imperiumit, sekä siir-

tomaa Intia. (Hall 2003a, 233 – 235, 237.) Tuula Sakaranaho esittää artikkelissaan suomalaisen multiculturalism -termin määritelmän mukaisen monikulttuurisuuden etsivän tasapainoa kahden kysymyksen välille: ”Miten turvata suomalaisen kulttuurin jatkuvuus ja yhteneväisyys, joiden varassa yhteiskuntamme harmonisesti toimii?” ”Miten taata tasa-arvo kaikille yhteiskuntamme jäsenille, jotka eroavat toisistaan kulttuurisesti, etnisesti ja uskonnollisesti?” (Sakaranaho 2009, 62 – 64.) Monikulttuuriset tapahtumat voivat osaltaan vastata näihin kysymyksiin esimerkiksi nostamalla esiin muita maassa eläviä kulttuureja Suomen kotoisen kulttuurin rinnalle ja esittämällä ohjelmassaan eri kulttuurit tasa-arvoisessa asemassa.

Suomen kielen termi ”monikulttuurisuus” ei kuvaa poliittisia malleja, vaan sillä viitataan kulttuuriseen moninaisuuteen. Puhuttaessa esimerkiksi Turun monikulttuurisuudesta viitataan niiden kulttuurien rinnakkain eloon, jotka elävät kyseisessä kaupungissa. (Kielitoimiston sanakirja osa 2 2006, 241 – 242.)

2.3 Monikulttuurinen tapahtuma

Termin ”monikulttuurinen” määritelmän mukaan monikulttuurinen tapahtuma on tapahtuma, joka on jollain tapaa kulttuurisesti ja etnisesti monimuotoinen. Termillä ”tapahtuma” on Kielitoimiston sanakirjan (osa 3 2006, 260) mukaan kaksi merkitystä: ”jk (jokin) tapahtuva t. (tai) tapahtunut asia, ilmiö, tapaus” ja ”kulttuuri- tms. (yleisö)tilaisuuksista, tilaisuussarjasta”. Puhuttaessa monikulttuurisesta tapahtumasta voidaan siis tarkoittaa mitä tahansa tapahtunutta kulttuurisesti ja etnisesti monimuotoista asiaa, ilmiötä tai tapausta. Tässä opinnäytetyössä tapahtuma-termi viittaa kulttuuri- ja yleisötilaisuuteen. Getzin (2005) määritelmä tapahtuma-termiä vastaavalle englannin kielen termille ”event” on järjestetty tilaisuus, esimerkiksi päivällinen tai näyttely, joka yleensä koostuu useista toisiaan tukevista toiminnoista (Bowdin ym. 2007, 14).

Mitä sitten tarkoittaa kulttuurisesti ja etnisesti monimuotoinen tapahtuma tai yleisötilaisuus? Voiko tapahtumaa, kuten amerikkalaisen elokuvan esitystä, kutsua monikulttuuriseksi, jos yleisö on ryhmänä kulttuurisesti moninainen? Jollain tasolla ehkä, mutta tapahtumaa ei useimmissa tapauksissa voisi markkinoida monikulttuurisena, sillä tapahtumajärjestäjä ei yleensä voi olla varma yleisön edustamasta kulttuurista. Tapahtuman monikulttuurisuuden täytyy siis olla tapahtumajärjestäjän hallinnassa, kuten tapahtuman ohjelmassa. Entä onko tapahtuma monikulttuurinen, jos sen ohjelman

esittää yhtä kulttuuria edustava maahanmuuttajaryhmä? Riittääkö se, että esiintyvä ryhmä ei edusta valtakulttuuria ja elää jollain tasolla kahden kulttuurin välissä? Ei välttämättä kaikille, sillä tapahtumassa voi tällöin olla läsnä vain yhtä samaa kulttuuria edustavia yleisön jäseniä ja esiintyjä. Tapahtumajärjestäjän näkökulmasta monikulttuurisen tapahtuman ohjelman tulisi koostua siis vähintään kahta eri kulttuuria esittelevästä sisällöstä.

Tässä opinnäytetyössä ajatellaan tapahtuman monikulttuurisuuden toteutuvan parhaiten, kun sekä esiintyjät että yleisö edustaa useita eri kulttuureja. Maailmanpyörä on kiertävä tapahtuma, joka alkaa syyskuussa ja loppuu joulukuussa. Tästä syystä ei yksittäisen Maailmanpyörä-tapahtuman ohjelman tarvitse kuitenkaan esitellä useaa eri kulttuuria. Maailmanpyörän ohjelmaa voidaan sanoa monikulttuuriseksi, kun syyskuusta joulukuuhun jatkuvassa tapahtumassa esitellään useita eri kulttuureja. Jos yksi ohjelmakokonaisuus kiertää samanlaisena kirjaston toimipaikoissa, täytyy ohjelman esitellä usean eri kulttuurin tapoja, jotta sitä voidaan kutsua monikulttuuriseksi.

3 MITÄ KONSEPTISUUNNITTELU TARKOITTA?

Sekä konsepti että konseptisuunnittelu ovat käsitteinä epäselviä, ja saavat alasta riippuen hyvin erilaisia merkityksiä. Merkityseroja esiintyy myös joidenkin alojen sisällä sekä eri kielten välillä. (Ilji 2006, 77, 100 – 102.) Esimerkiksi suomen kielen termin ”konsepti” käänös sanakirjassa kuvaa työstetymppää ja valmiimpaa ideaa kuin englanninkielen termi ”concept”, ”concept: käsite, mielle, ajatus, aate, käsitys”, ”konsepti: draft, outline, plan, sketch” (Ilji 2006, 77, MOT -sanakirja 2011). Luvussa tutkitaan tapahtumakonseptin olemusta alan julkaisuihin tutustumalla. Lisäksi Turun kaupunginkirjaston toimeksianto vaikuttaa tässä opinnäytetyössä syntyvän tapahtumakonseptin sisältöön. Luvun lopussa kerrotaan, millaisia tapahtumakonsepteja on esitelty muissa opinnäytetöissä, mitä tapahtumakonseptilla tarkoitetaan tässä opinnäytetyössä ja mihin kysymyksiin Maailmanpyörän konseptin luonnissa vastataan.

3.1 Tapahtumakonsepti

Jokaisen toimivan tapahtuman takana on oma uniikki ideansa, joka ohjaa tapahtumatyötä suunnittelusta tapahtumaan asti. Tapahtuman idean ollessa toimiva, siitä voi

muotoutua monivuotinen konsepti. Tällöin tapahtuma on aina uusi elämys, mutta saman konseptin mukainen. (Vallo & Häyrynen 2008, 94, 98, 240).

CreaMentors oy:n luomassa (2011) tapahtumatyön ohjeistuksessa määritetään tapahtumakonsepti toimintaperiaatteeksi, joka kertoo, miksi tapahtuma tuotetaan, millainen on tapahtuman sisältö, mikä on sen kohderyhmä, miten ohjelma tuotetaan kohderyhmälle ja millainen mielikuva tapahtumalla pyritään luomaan järjestävästä organisaatiosta. Julia Tumin, Philippa Nortonin ja Nevan Wrightin (2006, 107) mukaan konsepti tehdään kommunikoinnin helpottamiseksi eri tapahtumaan liittyvien tahojen kanssa. Konsepti on selkeä esitys tapahtumatuotteen tai -palvelun muodosta, toiminnasta ja tarkoituksesta. Se sisältää tiedon tapahtuman kestosta, tarkoituksesta, tarvittavista tiloista, kohderyhmästä sekä hahmotelman tapahtuman budjetista.

Helena Vallon ja Eija Häyrysen (2003, 120 – 121, 296; 2008, 93 – 94) mukaan tapahtumakonsepti on kuin kaava tapahtuman toteutuksesta. Se kertoo, kuinka tapahtuma ideoidaan, suunnitellaan ja toteutetaan. Tapahtuma on aina erillinen, mutta saman kaavan mukaan toteutettu. Se muodostuu hyvästä ideasta, joka syntyy vastaamalla kolmeen strategiseen kysymykseen. Näiden kysymysten vastaukset säilyvät vuodesta toiseen samana, vaikka toteutustapa usein muuttuu. Seuraaviin kolmeen strategiseen kysymykseen vastaa järjestävän organisaation johto.

1. ”Miksi tapahtuma järjestetään?” eli tapahtuman tavoite.
2. ”Kenelle tapahtuma järjestetään?” eli tapahtuman kohderyhmä. Mitkä ovat sen mieltymykset? Miten tapahtuman tavoitteet saadaan toteutumaan valitussa kohderyhmässä?
3. ”Mitä järjestetään? eli tapahtuman luonne”. Onko tapahtuma asia-, viihde- vai yhdistelmä tapahtuma?

Ennen tapahtuman suunnittelua tulee Vallon ja Häyrysen (2003, 120 – 124; 2008, 95 – 98) mukaan vastata myös kolmeen operatiiviseen kysymykseen, jotka muodostavat tapahtuman teeman. Strategisten ja operatiivisten kysymysten vastaukset kertovat tapahtuman perustiedot ja niiden tulee olla tasapainossa ja tukea toisiaan. Operatiivisia kysymyksiä ovat:

1. ”Miten tapahtuma järjestetään?” ja mitkä ovat sen vaatimat resurssit? Miten tapahtuman idea saadaan näkymään tapahtumassa?
2. ”Millainen tapahtuman ohjelma ja sisältö on?” Miten tapahtuman tavoitteet

saadaan tavoitettua? Millainen ohjelma on sopivaa kohdeyleisölle?

3. ”Kuka tapahtuman järjestää?” Kenellä on tarve tapahtumalle? Kuka isännöi tapahtumaa eli huolehtii tapahtuman onnistumisesta paikanpäällä?

Tapahtuman suunnittelutyössä tulee aina pitää mielessä tapahtuman idea ja tema. Jos tapahtumalla ei ole taustallaan ideaa, jää kokonaisuus helposti ontoksi.

Goldblattin (2005) mukaan tapahtuman perustekijät muodostuvat seuraavien viiden kysymyksen eli W:n vastauksista:

1. ”Why? – Miksi?” Tapahtuman taustalla täytyy olla kiinnostava perustelu ja merkittäviä syitä järjestää kyseinen tapahtuma.
2. ”Who? – Kuka?” Keitä ovat ne henkilöt ja toimijat, jotka vaikuttavat kyseisen tapahtuman onnistumiseen? Tällaisia toimijoita voivat olla muun muassa järjestävä organisaatio ja sen työntekijät, kohdeyleisö, yhteistyökumppanit, media ja viranomaiset.
3. ”When? – Koska? Milloin tapahtuma järjestetään?” Millainen on tapahtumatyön aikataulu? Miten vuodenaika vaikuttaa tapahtuman järjestämiseen?
4. ”Where? – Missä? Missä tapahtuma järjestetään?” Tapahtumapaikan valinnassa tulee huomioida tilojen mahdollisuudet järjestäjän, esiintyjien ja yleisön näkökulmasta, sekä sen hinta.
5. ”What? – Mitä?” Mitä tapahtumatuote pitää sisällään?” Millainen on tapahtuman ohjelma ja muu elämyksen kannalta merkittävä? Kattaako se yleisön odotukset? Tukeeko se kysymysten 1 – 4 vastauksia?

Tärkeätä on luoda ja tunnistaa ne ideat, jotka tekevät tapahtumasta uniikin, ja korostaa näitä ideoita tapahtuman markkinoinnissa. (Bowdin ym. 2007, 98 & 107 – 108.)

Kauhanen, Juurakko & Kauhanen (2002, 35) esittävät tapahtuman ideoinnin käynnistävän vastaamalla seuraaviin kysymyksiin.

Miksi? – tapahtuman tavoite

Mitä? – tapahtuman sisältö eli tuote/palvelu

Missä? – paikka

Milloin? – ajankohta

Kenelle? – asiakas eli kohderyhmä

Miten? – järjestävän yhteisön tapa toimia (resurssit + organisaatio)

Mielikuva? – Järjestävän yhteisön ja kumppaneiden imago

Näiden kysymysten vastaukset muodostavat ”toimintaidea-mallin”.

Kysymyksiin vastattua ja myös niiden lomassa on aika ideoida vapaasti. Ideointia ei kannata tehdä yksin, vaan mukaan tulee ottaa mahdollisimman monia tapahtumaan liittyviä henkilöitä ja käyttää eri ideointimenetelmiä, kuten aivoriihitoimintaa tai mind mapping -menetelmää. (Bowdin ym. 2007, 108; Kauhanen ym. 2002, 35 – 36.) Vallon ja Häyrisen (2008, 148) mukaan kaikki tapahtuman toteutukseen osallistuvat tahot kannattaa ottaa mukaan suunnitteluun mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, sillä siten suunnitteluun saadaan paljon erilaisia näkökulmia ja ryhmän jäsenet myös sitoutuvat paremmin tapahtuman toteutukseen ja tavoitteisiin.

Turun kaupunginkirjaston toimeksiannon mukaan Maailmanpyörän tapahtumakonseptin tulee vastata seuraaviin kysymyksiin. Mitä? Kenelle? Miten? Keiden kanssa? Lisäksi Turun kaupunginkirjaston odotuksia Maailmanpyörä tapahtumakonseptin sisällön suhteen kartoitettiin haastattelemalla kirjaston tapahtumatuottajaa, joka on luonut Kirjastokaruselli-lastentapahtuman. Haastatteluaineiston perusteella Kirjastokarusellin konseptin voidaan ajatella sisältävän edellä mainittujen kysymysten lisäksi vastaukset kysymyksiin ”miksi?” ja ”missä?” sekä pääseikat tapahtuman tuotantotavasta.

3.2 Tapahtumakonsepti produktina tässä ja muissa opinnäytetöissä

Pikaisen haun tuloksena toiminnallisista opinnäytetöistä, joiden produkti on tapahtumakonsepti, löytyi kaksi opinnäytetyötä: Anna Jetsun ”Idea etsimässä: tapahtumakonsepti Ilomantsin Pappeinvaaralle” (2009) sekä Minna Tupalan ”Joulumielen resepti: Joulumieli Heinolasta -tapahtumakonseptin luominen” (2010). Näissä opinnäytetöissä tapahtumakonseptin sisällöt ovat toisistaan eriäviä. Jetsun tapahtumakonsepti on niin sanottu tapahtumakortti, johon on koottu tapahtuman perustekijät eli tapahtuman tavoite, kohderyhmä, tuote/palvelu, imago, tapa toimia, tapahtumapaikka ja ajankohta (2009, 65). Tupalan opinnäytteessä tapahtumakonseptina on kyseisen tapahtuman käsikirja, joka sisältää tapahtuman niin sanottujen perustekijöiden lisäksi ohjeistuksen kyseisen tapahtuman suunnitteluun, toteutukseen ja tapahtuman jälkeen tehtäviin töihin sekä antaa ideoita tulevien Joulumieli Heinolasta -tapahtumien sisältöihin (2010, Liite 6).

Tässä opinnäytetyössä tapahtumakonsepti kertoo tapahtumasta oleelliset seikat, jotka tekevät siitä juuri omanlaisensa tapahtuman ja ovat toistettavissa vuodesta toiseen tapahtumaa järjestettäessä. Lisäksi tapahtumakonsepti sisältää tapahtuman toteu-

tuksen erityispiirteet. Kysymykset, joihin konseptissa vastataan voivat olla hyvin erilaisia eri tapahtumien kohdalla. Konsepti tekee tapahtumasta kopioitavan siten, että sen mukaan toteutettava tapahtuma sisältää samoja elementtejä vuodesta toiseen, mutta tapahtuman teema ja sisällöt vaihtuvat jokaisella kerralla. Näin tapahtuman nimestä voi muodostua vakiintunut järjestäjän tarkoittama mielikuva kohderyhmän keskuuteen eli nimi Maailmanpyörä toimii asiakkaalle lupauksena tietynlaisesta elämäyksestä.

Opinnäytetyössä muodostetussa määritelmässä saattaa olla häiritsevää, että sen tuntuu omaavan samankaltaisen merkityksen markkinoinnin termin ”tuotteistaminen” kanssa. Eikö myös tuotteistamisen tarkoituksena ole määrätyn mielikuvan luominen tuotteesta kohdeyleisön keskuuteen? Harri Hoivalan (2003, 76) mukaan tuotteistamisen tavoitteena on luoda tuote, joka vastaa asiakkaan tarvetta ja on myyjän näkökulmasta helposti toteutettavissa. Onnistunut tuotteistus tarkoittaa, että kohderyhmään kuuluvalla asiakkaalla on mielikuva tuotteesta. Asiakas tuntee tuotteen, sen mahdolliset oheispalvelut ja sen hinnan. Vastaus esitettyyn kysymykseen on siis kyllä, mutta estääkö se opinnäytetyössä käytetyn tapahtumakonseptin määritelmän oikeutuksen.

Tuotteistaminen on markkinoinnin termi. Se on tuotteen kehittämistä markkinointia varten. Tuotteistaminen vastaa sekä kohderyhmän että tuottajan näkökulman huomioiden perinteisen liikeidea-mallin kysymykseen ”mitä?”. Siitä huolimatta molemmille on tarpeensa, sekä kysymyksien ”mitä?” ”kenelle?” ”miten?” muodostamalle liikeidea-mallille että idean jatkokehittelylle eli tuotteistukselle. (Hoivala 2003, 76.) Tämän opinnäytetyön määritelmän mukaisessa tapahtumakonseptissa on kyse juuri näistä työmenetelmistä. Tapahtumakonseptin luonti tapahtuu muodostamalla tapahtumaa perinteisen liikeidea-mallin pohjalta kehitettyjen kysymysten vastauksista ja tämän idean tuotteistamisesta.

Tapahtuman suunnitelmasta konsepti eroaa suunnitelman projektiluontoisuuden vuoksi. Suunnitelmassa tapahtuma ja sen toteutus suunnitellaan kyseistä vuotta tai kertaa varten. (Kauhanen ym. 2002, 23, 28.) Tapahtumakonseptin sisältämä tieto on sama vuodesta toiseen kyseessä olevaa tapahtumaa järjestettäessä. Tapahtumakonsepti on myös huomattavasti suunnitelmaa suppeampi. Se sisältää ainoastaan ydintiedon tapahtumasta sekä tapahtuman toteutuksen erityispiirteet, jotka ohjaavat myös suunnitelman tekoa. Konsepti ei siis poista kokonaan tarvetta suunnitelman tekoon.

3.3 Maailmanpyörä-konseptin tutkimuskysymykset

Maailmanpyörä tapahtuman konsepti muodostuu seuraavien kysymysten vastauksista. Kysymykset on muodostettu Vallon ja Häyrisen (2003, 120 – 124; 2008, 93 – 97), Goldblattin (Bowdin ym. 2006, 98, 107 – 108), Tumin, Nortonin ja Wrightin (2006, 107), Creamentors oy:n (2011) ja Kauhasen, Juurakon ja Kauhasen (2002, 35) määritelmien sekä Turun kaupunginkirjaston odotusten pohjalta.

1. Miksi? – Miksi tapahtuma järjestetään?
2. Mitä? – Mitä tapahtumatuote pitää sisällään? Millainen on tapahtuman luonne?
3. Kenelle? – Mikä on tapahtuman kohderyhmä?
4. Missä? – Missä tapahtuma järjestetään?
5. Miten? – Mitkä ovat toteutuksen erityispiirteitä? Kuinka tapahtuman tavoitteet kohdennetaan määrättyyn kohderyhmään?
6. Milloin? – Tapahtuman ajankohta.

Konseptista karsittiin seikat, jotka eivät muodosta Maailmanpyörän ydintä sekä seikat, jotka eivät olisi toistettavissa samanlaisina aina tapahtumaa järjestettäessä. Tämän vuoksi Maailmanpyörän konsepti ei sisällä tapahtuman budjettia tai yksityiskohtaista toteutuksen ohjeistusta. Konsepti ei kerro, millainen mielikuva tapahtumalla pyritään luomaan järjestävästä organisaatiosta, koska konsepti kokonaisuutena kuvaa tapahtumasta tavoiteltavaa ja näin myös tapahtuman järjestäjään rinnastettavaa mielikuvaa. Tapahtumalla järjestäjälle tavoiteltavan imagon määrittämisen ei ajateltu kuuluvan myöskään toimeksiantajan odotuksiin konseptin sisällön suhteen.

4 MAAILMANPYÖRÄ-TAPAHTUMAKONSEPTIN LUONNISSA KÄYTETYT TUTKIMUSMENETELMÄT

Tässä opinnäytetyössä käytettävä tapahtumakonseptin malli luotiin tapahtumatuotannon julkaisujen, Turun kaupunginkirjaston toimeksiannon sekä kirjaston tapahtumatuottajan haastattelun pohjalta. Maailmanpyörä-tapahtumakonseptin muodostaville luvussa 3.3 esitetyille kysymyksille vastauksia kartoitettiin haastattelujen, kyselyn, havainnoinnin ja erilaisten Turun kaupunginkirjaston tuottamien dokumenttien avulla. Useiden kysymysten tutkintaan käytettiin kahta eri tutkimusmenetelmää. Näin kysymyksiin pyrittiin saamaan mahdollisimman hyvin todellisuutta kuvaavia vastauksia.

4.1 Haastattelut

Haastattelusta puhutaan, kun haastattelija ja haastateltava ovat suorassa kielellisessä vuorovaikutuksessa, jonka kulkua haastattelija johtaa. Menetelmää käyttämällä selvitetään, miten haastateltava näkee asian, mitä hän uskoo, tuntee ja ajattelee. Haastattelu valitaan usein tutkimusmenetelmäksi, kun tutkimuksen aihetta ei tunneta täysin tai haastattelun tulosten uskotaan olevan hyvin moninaisia. Tutkimusmenetelmää käytettäessä tulee huomioida, että haastateltavan henkilökohtaiset motiivit vaikuttavat usein hänen vastauksiinsa. Ihminen esimerkiksi haluaa useimmiten antaa itsestään todellisuutta ihanteellisemmän kuvan. Yksilön kulttuurista määrittää, mitä tämä kuva pitää sisällään. Myös ympäristö, missä haastattelu tehdään voi vaikuttaa haastateltavan vastauksiin. (Hirsjärvi ym. 2004, 193 – 196, 201.)

Tässä opinnäytetyössä haastattelua käytettiin menetelmänä, kun haluttiin saada yksityiskohtaista tietoa aiheista, mitä ei lähdekirjallisuudesta tai muusta valmiista aineistosta löytynyt, kokemuksesta kertynyttä niin sanottua hiljaista tietoa ja näkökantoja opinnäytteen tekijän havainnoinnin tueksi. Tutkimusmenetelmänä käytettiin teema-haastattelua, jota ei ohjaa tarkoin järjestetyt kysymykset vaan ennalta määrätyt aihealueet eli teemat (Hirsjärvi ym. 2004, 197 – 198). Näin voidaan saada selville myös asioita, joita ei osata kysyä.

Teemahaastattelun avulla selvitettiin vastausta konseptin kysymykseen ”Miten?”. Haastateltavana oli Varsinais-Suomen monikulttuuristen yhdistysten liiton Sondip ry:n Lähde-projektin toiminnanjohtaja. Haastateltavalla oli työluontoinen suhde Turun kaupunginkirjaston maahanmuuttajakoordinaattorin kanssa, mutta haastattelija ja haastateltava eivät olleet tavanneet aiemmin. Sondip ry:llä on yhteensä 13 monikulttuurista jäsenyhdistystä, joiden joukossa on oman kulttuurin yhdistyksiä, kuten Albaanilyhdistys Bashkimi ry tai muuten monikulttuurisia yhdistyksiä, kuten Kynnys ry. Myös Sondip ry on yhdistys. (Sondip ry 2011.) Lähde-projekti muun muassa organisoii oman kulttuurin mukaisia taiteen harrasteryhmiä maahanmuuttajataustaisille lapsille ja nuorille sekä järjestää erilaisia monikulttuurisia tapahtumia lapsille, nuorille ja perheille. (Kütük 2010; Lähde-projekti 2011.)

Haastattelussa oli kolme pääteemaa: 1) yhdistysten resurssit tuottaa Maailmanpyörään ohjelmaa eli maailmanpyörän mahdolliset tapahtumasisällöt, 2) tapahtumatuotanto

yhteistyössä monikulttuuristen yhdistysten kanssa ja 3) monikulttuurinen yleisö – markkinointikanavat ja tapahtumasisällöt. Haastattelulomakkeeseen jokaisen teeman alle on kirjattu kysymyksiä auttamaan haastattelijaa haastattelun aiheiden johdattelussa, mutta niitä ei seurattu tilanteessa sanasta sanaan lomakkeessa olevassa järjestyksessä. (Liite 1.) Haastattelu valittiin tutkimusmenetelmäksi, koska näin haastateltava nähtiin tilanteessa eikä oltu ainoastaan kielellisen ilmaisun varassa. Tämä voi olla erityisen tärkeää, kun haastateltava on maahanmuuttajataustainen henkilö. Tällöin pitää huomioida esimerkiksi, että eri kulttuureissa voidaan samalla sanalla tarkoittaa eri asioita (Kulttuurit keskuudessamme 2011). Tapaaminen oli myös tärkeää, koska haastattelun lomassa tapaamisessa kartoitettiin Sondip ry:n resursseja ja mahdollisuutta olla Maailmanpyörä-tapahtuman yhteistyökumppani. Haastattelu toteutettiin työhön liittyvällä matkalla linja-autossa, missä oli myös muita kirjaston työntekijöitä. Sondip ry:n työntekijän haastattelun avulla saatiin määritetyistä teemoista (liite 1) tietoa Turun monikulttuuristen yhdistysten resurssit hyvin tuntevan ja aiemmin Turussa Maailmanpyörän kaltaisia tapahtumia järjestäneen tahon näkökulmasta. Tämän lisäksi haastateltava oli ja myös edusti muita Maailmanpyörän mahdollisia yhteistyökumppaneita, mikä huomioitiin hänen mahdollisten omien motiivien ja niiden vaikutuksen määrittämisessä.

Turun kaupunginkirjaston tapahtumatyötä ja odotuksia tapahtumakonseptin sisällöstä kartoitettiin haastattelemalla Maailmanpyörän tapaan Turun kaupunginkirjaston toimipaikoissa kiertävän lastentapahtuman Kirjastokarusellin tuottajaa (liite 2). Tutkimusmenetelmänä käytettiin teemahaastattelua, jotta järjestävän organisaation tapahtumatyöstä saataisiin selville myös asioita, joita ei osattaisi kysyä sekä kokemuksesta kertynyttä niin kutsuttua hiljaista tietoa, jota ei löydy organisaation tuottamista dokumenteista. Haastattelu toteutettiin Turun pääkirjaston työntekijöiden taukotilassa.

Turun kaupunginkirjaston toimipaikkoja Maailmanpyörän tapahtumapaikkoina arvioitiin lähikirjastojen henkilökunnan haastattelun ja tilojen havainnoinnin tuottaman aineiston avulla. Haastattelujen ja havainnoinnin tuloksista koottiin yhteenveto lähikirjastoista Maailmanpyörän tapahtumapaikkoina (liite 4). Haastattelut toteutettiin kyseisten lähikirjastojen tiloissa. Tutkimusmenetelmänä käytettiin teemahaastattelua. Vierailua varten oli valmistettu neljä teemaa, teemoja avaavia kysymyksiä ja tukisanoja, joita käytettiin vierailun aikana sekä haastattelun että havainnoinnin pohjana (liite 3). Teemat käsittelivät kyseisen lähikirjaston erityispiirteitä, aiemmin siellä järjestetty-

jä tapahtumia, kirjaston tapahtumatiloja sekä Maailmanpyörän ohjelmaa kyseisessä lähikirjastossa. Lähikirjaston henkilökuntaa haastateltiin, sillä he tuntevat lähikirjastojen asiakaskunnat ja näin oli mahdollista saada myös dokumentteihin kirjaamatonta tietoa lähikirjastojen tapahtumatyöstä. Tapahtuman suunnitteluvaiheessa tehdyt haastattelut tukivat myös tapahtuman tuotantoa, sillä niiden avulla henkilökunta saatiin mukaan tapahtuman ideointiin jo työn alussa ja organisaatiossa olevaa tietoa käytettiin tehokkaasti hyväksi. Kirjastojen työntekijät ovat mahdollisesti sitoutuneempia työskentelemään tapahtuman tavoitteiden eteen voidessaan vaikuttaa tapahtuman sisältöihin ja muuhun tapahtuman suunnitteluun. (Ks. esim. Vallo & Häyrinen 2008, 148.)

4.2 Havainnointi

Havainnointi tarkoittaa tieteellistä tarkkailua. Sen tarkoituksena on saada selville, miten asiat todellisuudessa ovat. Havaintoihin ei tule uskoa sellaisenaan, vaan niitä tulee kriittisesti arvioida ja analysoida, jonka jälkeen havaintoja yhdistelemällä voidaan luoda näkemyksiä asioista. Tutkimusmenetelmän etuna on mahdollisuus päästä tutkimaan yksilön, ryhmän tai organisaation toimintaa suoraan sen luonnollisessa ympäristössä. Havainnointia käytetään tutkimusmenetelmänä esimerkiksi haluttaessa tietoa, josta tutkittavat eivät mielellään kerro haastattelijalle. Menetelmää käytettäessä tulee huomioda, että havainnoijan tunteet tutkittavaa ryhmää kohtaan saattaa vaikuttaa hänen objektiivisuuteensa. Havainnointi on usein runsaasti aikaa vievä tutkimusmenetelmä. Havainnoinnin tulosten todenmukaisuuteen voidaan pyrkiä esimerkiksi rinnakkaishavainnoijan avulla. Jäsentämällä havainnointia menetelmän käyttöä voidaan nopeuttaa. (Hirsjärvi ym. 2004, 172, 201 – 203.)

Havainnointi on systemaattista, kun havainnoija on tutkittavaan kohteeseen nähden ulkopuolinen toimija ja havainnointi on strukturoitua eli jäsenneltyä (Hirsjärvi ym. 2004, 203 – 205). Osallistuvaa havainnointia käytettäessä tutkijan tavoitteena on usein päästä tutkittavan ryhmän jäseneksi. Havainnointi on jäsentelemätöntä ja tilanteessa muotoutuvaa. Täydellisesti osallistuvassa havainnoinnissa tutkijan on tarkoitus olla täydellisesti tutkittavan ryhmän jäsen. Tällöin tutkimuksen kertomisesta tutkittaville voi muodostua eettinen ongelma. (Hirsjärvi ym. 2004, 203, 205 – 206.)

Turun monikulttuuristen yhdistysten resursseja tuottaa ohjelmaa Maailmanpyörään tutkittiin havainnoimalla 19.9.2010 Turun pääkirjaston kirjastopihalla järjestetyn Mo-

monikulttuuritori Kimppu -tapahtuman esityksiä ja ohjelman sujuvuutta. Tapahtuman järjestivät Varsinais-Suomen monikulttuuristen yhdistysten liitto – Sondip ry ja Yhdessä-yhdistys ry (Monikulttuuritori kimppu 2010). Yhdessä-yhdistys ry on Turussa toimiva suomalaisten ja maahanmuuttajien yhdessä vuonna 1998 perustama yhdistys, joka tukee maahanmuuttajien kotoutumista ja työllistymistä (Yhdessä-yhdistys 2011). Monikulttuuritori -kimpun ohjelma koostui maahanmuuttajien kulttuuriyhdistysten kotikulttuurien esittelystä tanssin, laulun ja musiikin keinoin. Yhdistykset pitivät kojuja, joissa he esittelivät sekä myivät oman kulttuurinsa käsitöitä ja perinteisiä ruokia. Turun monikulttuuristen yhdistysten resursseja tuottaa ohjelmaa Maailmanpyörään kartoitettiin myös haastatteleamalla Sondip ry:n työntekijää. Havainnoimalla aihetta tutkittiin yleisön ja järjestävän organisaation näkökulmasta.

Monikulttuuritori Kimpun havainnoinnissa ei luotettu pelkästään havainnoijan omaan näkemykseen, vaan tapahtuman ohjelmasta ja muusta sisällöstä myös keskusteltiin vapaamuotoisesti muiden työntekijöiden ja yleisön edustajien kanssa. Tämän ajateltiin poistavan tarpeen käyttää rinnakkaishavainnoijaa. Havainnointia jäsennettiin asettamalla havainnoijan tehtäväksi listata tapahtumasta vähintään viisi positiivista tapahtuman onnistumista tukevaa seikkaa tai toimintoa sekä viisi tapahtuman onnistumiseen negatiivisesti vaikuttavaa seikkaa tai toimintoa ja rakentavia ehdotuksia, miten negatiivisesti vaikuttavat asiat olisi voitu välttää.

Monikulttuuritori Kimpun havainnoinnin systemaattisuutta tukee, että havainnoija oli esiintyjiin nähden ulkopuolinen toimija ja tilanne oli strukturoitua tehtävänannon asettamisella sekä havainnoinnin keston rajauksella. Voidaan kuitenkin myös ajatella havainnoijan osallistuneen tutkittavan ryhmän toimintaan, sillä tapahtumassa tarkkailtiin myös yleisön reagoitua eri ohjelmanumeroihin ja havainnoija oli osa yleisöä. Havainnoinnista ei kerrottu tutkittaville, mutta siitä ei koettu muodostuvan eettistä ongelmaa, koska tapahtuma oli kaikille ja näin kaikkien havainnoinnille avoin.

Lähikirjastojen tiloja Maailmanpyörän tapahtumapaikkoina kartoitettiin vierailemalla kyseisissä kirjastoissa. Tutkimusmenetelminä käytettiin kirjastojen henkilökuntien haastattelua sekä tilojen havainnointia. Molempien menetelmien tukena käytettiin samoja teemoja ja tukisanoja (liite 3). Lähikirjastojen havainnointi toteutettiin systemaattisesti. Havainnoinnin jäsennettyä teemoilla, joita käytettiin jokaisessa lähikirjastossa. Havainnoinnista myös kerrottiin avoimesti. Havainnoinnissa pyrittiin Vallon ja

Häyrisen (2008, 131-135) sekä Kauhasen, Juurakon ja Kauhasen (2002, 38-39) ohjeistuksen mukaisesti ottamaan huomioon sekä yleisön että esiintyjien ja järjestäjän näkökulma. Lähikirjastojen havainnoinnin ja henkilökuntien haastattelujen tuottama aineisto koottiin Turun lähikirjastot Maailmanpyörän tapahtumapaikkoina -yhteenvedoon (liite 4). Koska kirjasto ei ole perinteinen tapahtumapaikka, sen tilat vaikuttavat ratkaisevasti tapahtumasisältöjen suunnitteluun. Lähikirjastojen tilojen mahdollisuudet vaikuttivat yhdessä alueen monikulttuurisuuden kanssa myös Maailmanpyörän tapahtumapaikkojen valintaan.

Maailmanpyörä-konseptin käyttäjän eli Turun kaupunginkirjaston tapahtumaorganisaation toimintaa havainnoitiin täydellisen osallistuvasti kolmen kuukauden ajan syksyllä 2011, kun opinnäytetyöntekijä suoritti opintoihinsa kuuluvaa harjoittelua kyseisessä organisaatiossa. Havainnoinnilla selvitettiin, kuinka kirjaston tapahtumaorganisaatio toimii eli millainen tapahtumakonsepti vastaa tapahtumaorganisaation tarpeita. Havainnoinnin tulokset esitellään luvussa 5.2.2 Turun kaupunginkirjaston tapahtumatyö. Turun kaupunginkirjaston 2011-koordinaattori Salla Käenniemi tarkisti luvun sisällön sekä täydensi havainnoinnin tuloksia henkilökohtaisessa tiedonannossa 20.10.2011.

4.3 Kysely

Kyselyn käyttäminen tutkimusmenetelmänä tarkoittaa aineiston keräämistä lomakkeen avulla standardoidusti otoksesta, joka edustaa tiettyä perusjoukkoa. Kyselyyn vastaavat henkilöt siis edustavat isompaa ryhmää, jonka jäseniä yhdistää määrätty piirteet. Kun aineisto kerätään standardoidusti, kaikille vastaajille esitetään täysin samat kysymykset samassa järjestyksessä ja muodossa. (Hirsjärvi ym. 2004, 182.)

Kysymykset voivat olla asteikkoihin perustuvia, avoimia tai monivalintakysymyksiä. Asteikkoihin perustuvissa kysymyksissä vastataan kuinka voimakkaasti ollaan samaa tai eri mieltä lomakkeessa esitetyn väitteen suhteen. Avoimeen kysymykseen vastataan omin sanoin. Monivalintakysymykseen vastataan valitsemalla sopivin tai sopivimmat annetuista vaihtoehdoista. Avoimen ja monivalintakysymyksen välimuodossa voidaan valita jokin valmiista vastausvaihtoehdoista tai vastata omin sanoin. Avoimet kysymykset tuottavat aineistoa, joka ilmentää kyselyn vastaajia ja voivat tuottaa myös yllättäviä vastauksia. Toisaalta avoimien kysymysten perusteella saatu aineisto on

usein vaikeasti käsiteltävää moninaisuutensa vuoksi ja se voi olla epäluotettavaa. (Hirsjärvi ym. 2004, 187 – 190.)

Kyselyn käyttö mahdollistaa laajan tutkimusaineiston keruun suhteellisen vaivattomasti. Kyselyn heikkoudet liittyvät pääasiassa siihen, että vastaajia ei tunneta eikä heidän kanssaan voida kommunikoida. Ei tiedetä, ottavatko he kyselyn tosissaan, onko yksikään annetuista vastausvaihtoehdoista vastaajan näkökulmasta tosi tai kuinka hyvin vastaajat tuntevat kyselyn aiheen. Joskus juuri kukaan ei vastaa kyselyyn. Hyvän lomakkeen teko vie myös runsaasti aikaa. (Hirsjärvi ym. 2004, 184.)

Kysely voidaan toteuttaa posti- ja verkkokyselynä tai kontrolloituna kyselynä. Tässä opinnäytetyössä käytetään kontrolloitua kyselyä. Kontrolloidut kyselyt voidaan toteuttaa informoituna tai henkilökohtaisesti tarkistettuna kyselynä. Informoitu kysely tarkoittaa, että tutkija antaa kyselylomakkeen henkilökohtaisesti vastaajalle, joka vastaa kyselyyn omalla ajallaan ja palauttaa sen itsenäisesti tutkijalle. Kyselylomakkeen jakotilanteessa tutkija kertoo tutkimuksesta, jolloin vastaajat voivat kysyä häneltä kysymyksiä. Henkilökohtaisesti tarkistettu kysely tarkoittaa, että kyselylomake on lähetetty vastaajalle ja tutkija tulee henkilökohtaisesti noutamaan lomakkeen sen täytön jälkeen. Tutkija voi tarkistaa vastaukset ja keskustella vastaajan kanssa kyselylomakkeesta ja tutkimuksesta. (Hirsjärvi ym. 2004, 185 – 186.)

Tässä opinnäytetyössä kyselyä käytettiin selvittämään, millaisista tapahtumasisällöistä Turun seudun maahanmuuttajataustaiset asukkaat pitävät, milloin he haluavat käydä kirjastossa sekä markkinointiväyliä, joita pitkin maahanmuuttajataustaiset asukkaat parhaiten tavoitetaan (liite 5). Näiden kartoitus koettiin tarpeelliseksi, koska osana OpenZone-hanketta toteutetun maahanmuuttajien palvelukartoituksen (2009) mukaan maahanmuuttajat eivät pääasiassa käy kirjaston tapahtumissa. Useiden lähikirjastojen henkilökuntien mukaan Turun kaupunginkirjaston tapahtumien yleisö koostui pääasiassa kantasuomalaisista turkulaisista. Maailmanpyörän tavoitteiden toteutumisen kannalta on tärkeää, että myös monikulttuurinen yleisö saapuu tapahtumaan. Kysely valittiin tutkimusmenetelmäksi, koska haluttiin kerätä mahdollisimman monen maahanmuuttajataustaisen henkilön vastaus lyhyessä ajassa.

Opinnäytetyössä toteutetun kyselyn perusjoukko on Turun seudun maahanmuuttajataustaiset asukkaat. Opinnäytetyön tekijä sekä kaksi kirjaston kulttuuripääkaupunki-

vuoden tapahtumatyöntekijää valmistivat kysymykset ja järjestivät ne kyselylomakkeeseen. Kyselylomakkeessa (liite 5) on neljä monivalintakysymystä, neljä avoimen ja monivalintakysymyksen välimuotoa ja yksi avoin kysymys. Lomakkeeseen pyrittiin saamaan mahdollisimman paljon monivalintakysymyksiä, jotta vastauksia olisi helppo tulkita. Kuitenkin vastaajille haluttiin antaa mahdollisuus vastata samoihin kysymyksiin myös avoimina, sillä näin ajateltiin löytyvän uutta tietoa esimerkiksi vastaajan oman kulttuurin tapahtumasisällöistä, joita kyselyn tekijät eivät vielä tunne.

Aineistoa kerättiin kahdessa eri tilaisuudessa. Ensimmäisen kerran kysely toteutettiin 19.9.2010 Turun keskustassa pääkirjaston kirjastopihalla, missä Varsinais-Suomen monikulttuuristen yhdistysten liitto Sondip ry ja Yhdessä-yhdistys ry järjestivät monikulttuurisen Monikulttuuritori Kimppu -tapahtuman (Monikulttuuritori Kimppu 2010). Toisen kerran kysely toteutettiin 28.9.2010 Turussa Lausteen pienalueella sijaitsevan Yhdessä-yhdistyksen tiloissa järjestetyssä Kulttuuritoimi esittäytyy -tapahtumassa, missä maahanmuuttajille palveluita tarjoavat kulttuuritoimen edustajat esittelivät toimintaansa yhdistyksen asiakkaille. Yhteensä kyselyyn vastasi 23 henkilöä. Iän ja sukupuolen mukaan jaettuna vastaajista seitsemän oli alle 30-vuotiaita miehiä, yksi oli yli 30-vuotias mies, viisi oli alle 30-vuotiaita naisia ja seitsemän yli 30-vuotiaita naisia. Kaksi vastaajista ei merkinnyt sukupuoltaan lomakkeeseen. Heistä toinen oli yli ja toinen alle 30-vuotias.

Kysely oli kontrolloitu. Kyselylomake jaettiin tapahtumissa suoraan perusjoukkoa edustaville henkilöille, jotka vastasivat kyselyyn tapahtuman aikana ja palauttivat täytetyn lomakkeen tutkijalle ennen tapahtumasta poistumistaan. Tutkija kertoi vastaajille henkilökohtaisesti, mitä kysely koskee ja miksi se tehdään. Osallistujat saivat tarpeen tullen kysyä tutkijalta neuvoja lomakkeen täyttöön myös kyselyn aikana tai palauttaessaan lomakkeen. Kysely toteutui siis osittain informoituna ja osittain henkilökohtaisesti tarkistettuna. Joidenkin vastaajien suomen kielen lukutaito oli heikko, joten he tarvitsivat tutkijan apua kyselyn teossa. Tällöin kysely toteutui strukturoituna haastatteluna. Tämä tarkoittaa, että lomakkeen täyttö tapahtui keskustellen siten, että haastattelija kysyi haastateltavalta kysymykset samassa muodossa ja järjestyksessä, kun ne on kirjattu kyselylomakkeeseen (Hirsjärvi ym. 2004, 197). Kielellisten haasteiden johdosta joidenkin haastateltavien kohdalla täytyi muuttaa myös kysymyksen muotoa ja käyttää havainnollistavia esimerkkejä. Kyselyn tuottamat tulokset maahanmuuttajataustaisen yleisön suosimista tapahtumasisällöistä olivat hyvin moninaisia, joten niitä

ei voitu käyttää konseptin ohjelmaa suunniteltaessa. Tapahtumasisältöjen suhteen kyselyn tulos oli, että maahanmuuttajataustaisen yleisöllä ei ole yhtenäisiä monikulttuurisen tapahtuman ohjelmaa koskevia toiveita.

4.4 Dokumentit

Sekundääriaineistoksi kutsutaan valmista muiden keräämää aineistoa. Opinnäytetyön tekijän itse esimerkiksi haastattelujen, kyselyn ja havainnoinnin avulla keräämä aineisto on primääriaineistoa. Vaikka primääriaineisto kerätään suoraan tiettyä tutkimusta varten, on aineiston keruu turhaa, jos pätevä aineisto samasta aiheesta on jo olemassa. (Hirsjärvi ym. 2004, 175 – 176.) Kvalitatiivisessa tutkimuksessa voidaan pyrkiä ymmärtämään toimijaa myös tutustumalla toimijan tuottamiin dokumentteihin (Hirsjärvi ym. 2004, 206).

Primääriaineiston lisäksi tämän opinnäytetyön produktin teossa käytettiin sekundaariaineistoa, joka koostui tapahtumatuotantoa sekä monikulttuurisuutta käsittelevistä julkaisuista, Turun kaupungin monikulttuurisuutta käsittelevistä tilastoista sekä Turun kaupunginkirjaston tuottamista dokumenteista. Nämä dokumentit koostuivat Turun kaupunginkirjaston arvoja ja tehtäviä kuvaavista teksteistä (Turun kaupunginkirjasto 2010), kirjaston Turku 2011 -säätöille osoittamasta Kohtaamisia kirjastossa -hankehakemuksesta (2010) sekä kirjaston osana OpenZone -hanketta toteuttamasta maahanmuuttajataustaisten asukkaiden palvelukartoituksesta (2009). Koska järjestävä organisaatio määrittää tapahtuman tavoitteet (ks. esim. Vallo & Helena 2008, 94), olivat kirjaston arvot ja tehtävä tärkeitä työvälineitä tapahtuman tavoitteiden määrittämisessä. Koska Kohtaamisia kirjastossa -hanke on hyväksytty hankehakemuksen perusteella kulttuuripääkaupunkihankkeeksi, täytyi Maailmanpyörän konseptin luonnissa huolehtia, että hakemukseen tapahtumasta kirjatut seikat toteutuvat. OpenZone -palvelukartoituksesta saatiin tietoa maahanmuuttajataustaisten turkulaisten toiveista tapahtumasisältöjen suhteen. Turun kaupungin monikulttuurisuutta kuvaavien tilastojen (Muutoksen suunnat 3 2010, 2) avulla määritettiin eri lähikirjastojen Maailmanpyörän kohderyhmät.

5 MAAILMANPYÖRÄ-TAPAHTUMAN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Tässä luvussa selvitetään, mitä eri kansoja ja kulttuureja Turussa elää, sillä näitä kulttuureja myös Maailmanpyörän kohderyhmät ja ohjelmantuottajat pääasiassa edustavat. Luvussa tarkastellaan järjestävää organisaatiota eli Turun kaupunginkirjastoa, jonka käyttöön tapahtumakonsepti luodaan. Lopuksi esitellään lyhyesti Euroopan kulttuuripääkaupunkivuosi -konsepti ja kerrotaan Turun kulttuuripääkaupunkivuodesta.

5.1 Turun monikulttuurisuus

Tietyn alueen monikulttuurisuus osoitetaan yleensä esittämällä alueen väestöryhmän äidinkielen, harjoitettujen uskontojen ja etnisten taustojen moninaisuus (Sakaranaho 2009, 62).

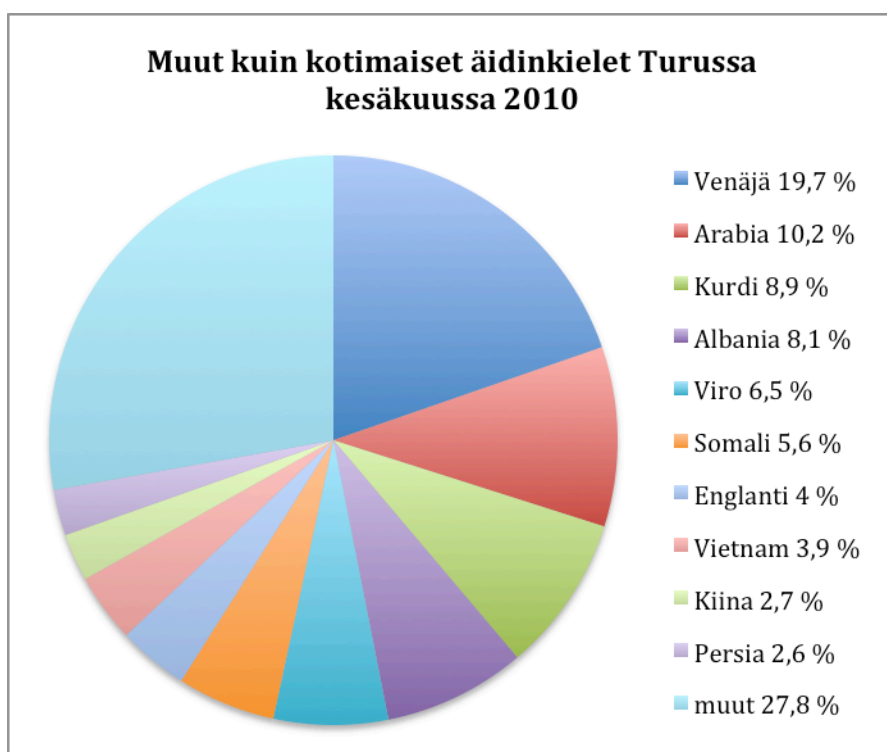
Kesäkuussa 2010 Turun asukasluku oli Tilastokeskuksen kuukausitilaston ennakkotietojen mukaan 176 154. Kaupungin väkiluvun kasvuun oli eniten vaikuttanut maahanmuutto, jonka tuloksena väestö kasvoi kesäkuun 2010 mittausta edeltäneen kuuden kuukauden aikana 301 henkilöllä. Lapsia tänä aikana Turussa syntyi yhteensä 110 ja maassamuuton tuloksena väkiluku laski 244 henkilöllä. Maahanmuutto kasvatti siis noin kolme kertaa enemmän Turun väkilukua kevään 2010 aikana kuin yleinen syntyvyys, mutta samaan aikaan 244 henkilöä muutti Turusta muualle Suomeen. Tästä johtuen kevään 2010 aikana maahanmuuttajien määrä suhteessa kantaväestöön kasvoi 0,3 %. (Muutoksen suunnat 3 2010, 2.)

KUVIO 1. Kotimaiset ja muut äidinkielet Turussa (Muutoksen suunnat 3 2010, 2.)

Vuoden 2009 lopussa Turun väestöstä noin 7,1 % puhui äidinkielenään muita kuin kotimaisia kieliä, eli suomea tai ruotsia. Ruotsinkielisiä väestöstä oli noin 5,3 % ja suomenkielisiä noin 87,7 %. Turun väestötilaston ennakkotietojen mukaan ”muunkielisten” osuus kasvoi kevään 2010 aikana 12 488 henkilöstä noin 13 000 henkilöön, jolloin he muodostivat 7,4 % Turun väestöstä. (Kuvio 1; Muutoksen suunnat 3 2010, 2.)

Turussa äidinkielenä puhuttavien kielten perusteella voidaan päätellä, että Turun maa-hanmuuttajat tulevat pääasiassa muiden kuin Euroopan Unioniin kuuluvien maiden alueelta. Suurin muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuva kieliryhmä oli kesäkuun 2010 lopussa venäjää puhuva väestö, joita Turussa asui 2560 henkilöä. Arabiaa keväällä 2010 Turussa puhui 1329 henkilöä, kurdia 1163, albaniaa 1054, viroa 841, somalia 731, englantia 520, vietnamia 501, kiinaa 346 ja persiaa 335 henkilöä. Kuviossa 2 esitetään näiden Turussa puhuttujen kielten määrät suhteessa toisiinsa. Muiden maiden kuin Suomen kansalaisia kesällä 2010 asui Turussa 8585 henkilöä. Suurimmat kansallisuusryhmät olivat Venäjä 1068, Viro 933, Irak 553, Iran 541, Somalia 377, Ruotsi 351, Ent. Serbia ja Montenegro 273, Kiina 283, Afganistan 238 ja Bosnia-Hertsegovina 221. (Muutoksen suunnat 3 2010, 2.)

KUVIO 2. Muut kuin kotimaiset äidinkielet Turussa (Muutoksen suunnat 3 2010, 2.)

Muuta kuin kotimaisia kieliä äidinkielenään puhuva väestö asuu Turussa pääasiassa 13 eri pienalueella. Suurin prosentuaalinen määrä asuu Varissuolla, missä 36 % väestöstä puhuu muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään. Varissuon jälkeen eniten maahanmuuttajataustaisia asukkaita suhteessa kantasuomalaisten asukkaiden määrään Turussa asuu Lausteella, Halisessa ja Pansiossa. Taulukossa 1 esitetään Turun eri pienalueiden maahanmuuttajataustaisten asukkaiden prosentuaaliset määrät suhteessa kotimaisia kieliä äidinkielenään puhuviin. Kolmellatoista ensimmäiseksi esitetyllä alueella maahanmuuttajien prosentuaaliset määrät alueiden asukkaista ovat Turun suurimpia. Vähiten muunkielisiä suhteessa kotimaisia kieliä äidinkielenään puhuviin asuu Turussa viimeiseksi taulukossa esitetyssä Hirvensalo-Kakskerrassa, missä muunkielisiä on 2,5 % väestöstä. (Taulukko 1; Muutoksen suunnat 3 2010, 2.)

TAULUKKO 1. Turun eri pienalueiden maahanmuuttajataustaisten asukkaiden prosentuaaliset määrät suhteessa kotimaisia kieliä äidinkielenään puhuviin
(Muutoksen suunnat 3 2010, 2.)

Kaupunginosa	Maahanmuuttajataustaisten asukkaiden prosentuaalinen määrä
Varissuo	36 %
Lauste	28 %
Halinen	25 %
Pansio läntinen	16 %
Pansio itäinen	16 %
Kohmo	15 %
Vaala	15 %
Yo-kylä	11 %
Harittu	11 %
Härkämäki-Jyrkkälä	11 %
Asuin-Runosmäki	11 %
Asuin- Perno	11 %
Yliopisto I	10 %
Hirvensalo-Kakskerta	2,5 %

5.2 Turun kaupunginkirjasto järjestävänä organisaationa

Turun kaupunginkirjaston fyysiset puitteet muodostaa Turun keskustassa sijaitseva pääkirjasto, kaksitoista eri Turun alueen kävijä- ja asukaskuntaa huomioivaa lähikirjastoa, kauppakeskus Skanssissa sijaitseva yhteispalvelupiste Monitori sekä kaksi kirjastoautoa. Turun kaupunginkirjasto toimii myös Varsinais-Suomen maakuntakirjastona, joten sen vastuulla on koko maakunnan kirjastopalveluiden ja niiden uudistumisen tukeminen (Turun kaupunginkirjasto 2010; 2011). Vuoden 2010 aikana Turun kaupunginkirjasto työllisti yhteensä 148,8 henkilötyövuotta (Toimintavuosi 2010).

5.2.1 Turun kaupunginkirjaston arvot, tehtävä ja monikulttuurisuus

Turun kaupunginkirjaston toiminnan visiona on olla ”tiedon, elämysten ja oppimisen keskus” ja toimia ”aktiivisesti ja näkyvästi”. Turun kaupunginkirjaston kotivivuilla kerrotaan, että kirjaston tehtävä on tukea kunnan asukkaiden arjen hallintaa, osaamista ja osallisuutta sekä luovuutta ja aktiivista kansalaisuutta. Kirjasto välittää ja jäsentää tietoa ja kulttuuria sekä tarjoaa mahdollisuuksia yhteisen kulttuuriperinnön käyttöön ja rikastuttamiseen. Se pyrkii palvelemaan kaikkia palvelualueensa asukkaita tasa-arvoisesti, rakentamaan vuorovaikutusta asiakkaiden ja kirjaston välille sekä laajentamaan osaamistaan asiakkaiden tarpeiden mukaan. Turun kaupunginkirjasto pyrkii tekemään yhteistyötä erilaisten ja erikokoisten tahojen kanssa sekä tukemaan toiminnallaan kestävästä kehitystä. Ennen kaikkea Turun kaupunginkirjasto haluaa olla luotettava kumppani kaikille toimijoille. (Turun kaupunginkirjasto 2010.)

Turun asukkaat eli kirjaston asiakaskunta on muuttunut viime vuosina yhä vahvemmin kulttuurisesti moninaiseksi joukoksi ihmisiä. Tämä on nostanut tarpeen kartoittaa ja uudistaa kirjaston tuottamia kulttuuripalveluita vastaamaan asiakkaiden tarvetta. Tätä varten vuonna 2008 Turun kaupunginkirjasto alkoi toteuttamaan uutta Open Zone -hanketta paikallisten kolmannen ja toisen asteen oppilaitosten kanssa. Hanketta koordinoi Turun ammattikorkeakoulu. Hankkeen tavoitteena on kehittää kirjastoja yhteiskunnassa elävien eri kulttuurien kohtauspaikoiksi, missä kulttuurisesti erilaiset ryhmät saavat tarvitsemaansa palvelua, voivat integroitua toisiinsa ja vahvistaa omaa kulttuuriansa. Tavoitteena on, että kirjaston tehtävä asukkaiden arjen hallinnan, osaamisen, osallisuuden, luovuuden ja aktiivisen kansalaisuuden tukijana toteutuisi myös maa-

hanmuuttajataustaisten turkulaisten kohdalla. (Aaltonen 2009, 46 – 49; OpenZone... 2008 & Tervetuloa monikulttuuriseen kirjastoon 2010.)

Tavoitteeseen vastattiin kehittämällä kirjastoon monikulttuurinen palvelukonsepti vuorovaikutteisesti maahanmuuttajien kanssa, toteuttamalla maahanmuuttajille kirjastotalan ammatillisiin tehtäviin pätevöittävä täydennyskoulutus ja kirjaston työntekijöille monikulttuurisen kirjastotyön koulutus. Turun ammattikorkeakoulun kirjasto- ja tietopalvelun koulutusohjelman perusopintojen opintosuunnitelma päivitettiin huomiomaan kirjastojen asiakaskunnan monikulttuurisuus kokonaisvaltaisemmin. Osaksi maahanmuuttajien kotouttamiskoulutusta lisättiin mediataitojen opetus ja kirjaston henkilökunnalle opetetaan mediakasvatustaitoja. Kirjasto myös kouluttaa ja palkkaa eri kieliä ja kulttuureja edustavia vertaisoppaita, jotka alentavat uusien ja kieltä osaamattomien maahanmuuttajien kynnystä tulla kirjastoon. (Aaltonen 2009, 46 – 49 & OpenZone... 2008.)

Osana OpenZone -hanketta kirjasto toteutti asiakaspalvelututkimuksen, joka kartoitti Turun maahanmuuttajien palvelutarpeita. Tutkimuksessa kartoitettiin maahanmuuttajien tarpeita myös kirjaston tapahtumien suhteen. Saatujen tulosten mukaan maahanmuuttajat eivät juuri käy kirjaston tapahtumissa. Tutkimukseen osallistuneet toivoivat kirjaston järjestävän muun muassa lasten satutunteja sekä suomen kielellä että omalla äidinkielellä, eri maita ja kulttuureja esitteleviä teemaviikkoja, yhteistä toimintaa kantasuomalaisille ja maahanmuuttajille sekä näyttelyitä ja esityksiä. Mahdollisuudesta esitellä itse omaa kulttuuria oli kiinnostuneita 36,8 % kaikista tutkimukseen osallistuneista. (Maahanmuuttajien palvelukartoitus 2009.)

5.2.2 Turun kaupunginkirjaston tapahtumatyö ja Kulttuurit kuuluviin! -hanke

Turun kaupunginkirjaston eri toimipaikoissa järjestetään vuosittain moninainen joukko erilaisia tapahtumia. Tyypillisiä tapahtumia ovat koulu- ja päiväkotiryhmille suunnatut tapahtumat, luentosarjat, kirjavinkkaukset, kirjailijavierailut, musiikkitapahtumat, lastentapahtumat, kerhot ja lukupiirit, sekä tapahtumat, kuten Kirjastopihan puhallinmusiikkijuhlat ja Runoviikon tapahtumat. OpenZone-projektin myötä yksi Turun kaupunginkirjaston tapahtumatyyppi on myös monikulttuuriset tapahtumat. (Toimintavuosi 2010, 8; Turun kaupunginkirjasto 2011.) Tarkkailemalla ainoastaan kirjaston www-sivuilla markkinoituja tapahtumia saa todellisuutta suppeamman kuvan tapah-

tumien kokonaisuudesta, sillä siellä ei markkinoida esimerkiksi koululaisryhmille suunnattuja tapahtumia, kuten kirjaston käytön opastuksia (Käenniemi 2011).

Vuonna 2009 Turun kaupunginkirjaston toimipaikoissa järjestettiin yhteensä 1352 tapahtumaa ja niihin otti osaa yhteensä 22 300 henkilöä. Tapahtumien pääkohderyhminä olivat lapset, maahanmuuttajat sekä ikääntyvät turkulaiset. Eniten kirjaston palveluita käytettiin kevättalvella helmi- ja maaliskuussa sekä syksyllä syys- ja lokakuussa. Turun kaupunginkirjaston kokonaismenoista 17 % kului palveluihin ja muihin menoihin, joihin myös tapahtumat sisältyvät. (Toimintavuosi 2009, 4 – 5, 7.)

Tapahtumatuotannon näkökulmasta Turun kaupunginkirjaston tapahtumat voidaan jakaa karkeasti kolmeen ryhmään: 1) kirjaston kokonaan omilla resursseilla eli ilman minkäänlaista rahan vaihtoa ulkopuolisten toimijoiden kanssa tuottamat tapahtumat, 2) kirjaston itse tuottamat tapahtumat, joissa jokin palvelu esimerkiksi tapahtuman ohjelma ostetaan organisaation ulkopuolelta ja 3) ulkopuolisten toimijoiden kanssa yhteistyössä toteutetut tapahtumat. Ulkopuoliset toimijat tuottavat myös itsenäisesti tapahtumia kirjaston tiloissa. Tällöin he ovat vuokranneet tilan tapahtuman käyttöön. Noin kolme neljäsosaa kirjaston tapahtumista kuuluvat kahteen ensimmäiseen tapahtumatyyppiin ja ovat yksin kirjaston järjestämiä. (Käenniemi 2011.)

Kirjaston kokonaan itse järjestämissä tapahtumissa ei käytetä mitään ulkopuolista toimijaa edes esiintyjien joukossa eli tapahtuman kulut syntyvät yleensä pääasiassa kirjaston henkilökunnan työstä. Näihin tapahtumiin kuuluvat esimerkiksi lukupiirit, kirjavinkkaukset ja koululuokille suunnatut Kulttuuripolku-tapahtumat. Kirjaston tuottamia tapahtumia, joiden esiintyjät ovat organisaation ulkopuolelta, ovat esimerkiksi Kirjastokaruselli-lastentapahtuma ja osa luentosarjoista. Luentosarjoja on myös toteutettu ulkopuolisten toimijoiden kanssa yhteistyössä. Tyypillisin yhteistyön malli on, että ulkopuolinen toimija tuottaa tapahtuman sisällön, jolle kirjasto tarjoaa puitteet eli tapahtumapaikan, -tekniikan ja työntekijät. Molemmat järjestäjät markkinoivat tapahtumaa käyttäen omia markkinointikanaviaan. Myös ulkopuolisten toimijoiden vuokra- tessa kirjaston tiloja yleisölle avoimien tapahtumien tiloiksi, kirjasto pääsääntöisesti markkinoi tapahtumia www- ja Facebook-sivuillaan sekä kirjaston tiloissa esillä olevalla valkokankaalla. (Käenniemi 2011.)

Turun kaupunginkirjaston tapahtumayksikön pääkirjastossa sijaitsevilla tiloilla työskentelee 6 – 10 henkilöä. Yksikön tehtävänä on koordinoita ja tuottaa kirjaston tapahtumatoimintaa sekä suunnitella ja lanseerata uusia tapahtumakonsepteja ja toimintatapoja. Lisäksi pääkirjaston eri osastoilla sekä lähikirjastoissa työskentelee tapahtumavastaavia, joiden työajasta on varattu 20 – 50 % tapahtuma- ja näyttelytoimintaan. (Käenniemi 2011.)

Kirjaston viestintäyksikössä työskentelee tiedottaja ja viestintäsihteeri, jotka pääasiassa tekevät kirjaston tapahtumajulisteet ja mainokset. Tapahtumien suhteen tiedotuksen tehtäviin kuuluu visuaalisten elementtien suunnittelu ja toteutus, tapahtumien markkinointitekstien laatiminen, yhdessä tapahtuman tuottajan kanssa tai yksin, sekä tiedotteiden lähetys. Viestintä osallistuu myös Turun kulttuuriasiainkeskuksen yhteisen viestinnän toteuttamiseen. Osa mainoselementeistä, kuten useina perättäisinä vuosina käytettävät logot tilataan mainostoimistolta. Tapahtumayksikön tehtävänä tiedotuksessa on suunnitella yhdessä tiedotuksen kanssa julkaistavat tekstit ja visuaalinen idea tapahtumien mainontaa varten. Tapahtumayksikkö myös suunnittelee tapahtumamarkkinoinnin aikataulun. (Käenniemi 2011.)

Kirjastoala on ollut viime vuosien ajan murroksessa, kun kirjaston palvelukonsepti on muuttunut perinteisestä hiljaisesta kirjastosta eläväiseksi olohuoneeksi ja kohtaamispaikaksi (Söderman 2010). Muutos näkyy myös tilastoissa. Vuonna 2009 38 % turkulaisista lainasi kirjaston aineistoja, mutta 75 – 80 % kaupungin asukkaista käytti kirjaston muita palveluita (Toimintavuosi 2009, 3). Osa kirjastoista on myös erikoistunut palvelemaan jotain tiettyä kohderyhmää, kuten nuorisotilan kanssa osittain samoissa tiloissa toimiva Turun kaupunginkirjaston toimipaikka Jyrkkälän kirjasto (Turun kaupunginkirjasto 2011). Kirjastoalan muutokset ovat tuoneet alan ammattilaisille haasteita sekä uuden palvelukonseptin että työnkuvan muutoksen hyväksymisen suhteen (Söderman 2010).

Kulttuurit kuuluviin! on Turun kaupunginkirjaston Kohtaamisia kirjastossa -kulttuuripääkaupunkivuosihankkeen alahanke. Tämän lisäksi se on jo syksyllä 2010 käynnistyvä tapahtumasarja, jonka ohjelmassa esitellään eri kulttuurien kirjallisuutta, musiikkia, tanssia, kieliä ja perinteitä. Tapahtumasarja jatkuu vuoden 2011 loppuun. Tänä aikana sarjan tapahtumia järjestetään Turun kaupunginkirjaston eri toimipaikoissa. Turun ammattikorkeakoulun maahanmuuttajataustaiset opiskelijat ja muita Turun

maahanmuuttajia osallistuu tapahtumien tuottamiseen. Lisäksi pääkirjaston eri osastoilla tuodaan esiin eri maiden kirjallisuutta, taidetta ja musiikkia. Osana hanketta kirjasto hankkii myös uutta eri kulttuureja esittelevää monikielistä aineistoa. Hanke toteutetaan verkostoyhteistyönä. (Kohtaamisia kirjastossa -hankehakemus 2010.)

Kohtaamisia kirjastossa -hankehakemuksessa kerrotaan, että 10.9.2011 pääkirjaston kirjastopihalla järjestetään Maailmanpyörä-niminen tapahtuma, jonka jälkeen tapahtuman ohjelma lähtee kiertämään Turun maahanmuuttajavaltaisten lähiöiden kirjas-toissa. Maahanmuuttajat tuottavat Maailmanpyörän ohjelman, joka esittelee musiikkia, tanssia ja ruokakulttuuria. Ohjelmassa on myös tapahtumia, näyttelyitä, satutunteja ja tarinatuokioita. Osana hanketta Maailmanpyörä-tapahtumalle toteutetaan konsepti, jota hyödynnetään myös kulttuuripääkaupunkivuoden jälkeen. (Kohtaamisia kirjastossa -hankehakemus 2010.)

5.3 Turku 2011

Turku on Euroopan kulttuuripääkaupunki yhdessä Tallinnan kanssa vuonna 2011. Turun hankkeen virallinen nimi on Turku 2011. Sen tavoitteina on hyvinvoinnin, kansainvälisyyden, luovan talouden ja kulttuuriviennin lisääminen sekä esiin tuominen. Hankkeessa ymmärretään termi ”kulttuuri” laajasti. Kulttuuripääkaupunkivuoden ohjelmassa tuodaan taiteiden lisäksi esiin myös tiedettä, liikuntaa, monikulttuurisia kohtaamisia ja hyvinvointia. (Kulttuuripääkaupunki esittely 2011.) Ohjelmalla pyritään innostamaan ihmisiä kulttuurin pariin. Tapahtumia järjestetään myös lähiöissä ja vie-dään kulttuuria ihmisten luo erilaisiin arkisiin tiloihin, kuten kauppaan ja kadulle. (Helander ym. 2011, 36 – 37.)

Kulttuuripääkaupunkivuoden ohjelmasta vastaa Turku 2011 -säätio, joka ei pääasiassa itse järjestä vuoden ohjelmaa. Säätio tukee ja koordinoi ulkopuolisten toimijoiden toteuttamia hankkeita tapahtumatuotannon tukipalvelun avulla sekä osittain rahoittamalla. Kulttuuripääkaupunkivuoden hankkeiden tavoitteiden, keinojen ja arvojen pitää olla Turku 2011 -strategian mukaisia erilaiset painotukset sallien. Keinoiksi on strategiassa määritetty kohtaaminen, uusiutuminen ja vaikuttavuus. Arvoja ovat vastuullisuus, saavutettavuus, yhteistyö, eurooppalaisuus, ennakkoluulottomuus ja kokemuksellisuus. Turun kulttuuripääkaupunkivuoden teema on Turku palaa – tahto uusiutua ja

kohdata, voima, joka syntyy kulttuurista ja kumppanuudesta, sekä rohkeus katsoa eteenpäin ja uudistua. (Helander ym. 2011, 36 – 37.)

Euroopan kulttuuripääkaupunki on Euroopan unionin organisoima tapahtuma, joka järjestettiin ensimmäistä kertaa Ateenassa vuonna 1985 nimellä Euroopan kulttuuri-kaupunki. Nimi muutettiin nykyiseksi Euroopan kulttuuripääkaupungiksi vuonna 1999. Tapahtuman perustamisen takana oli ajatus lähentää eurooppalaisia kansoja. Sen tavoitteita ovat Euroopan kulttuurien yhteisten piirteiden esiin tuominen ja tukeminen sekä kulttuurien moninaisuuden, rikkauden ja kulttuuriperinnön edistäminen. (Euroopan kulttuuripääkaupunki 2006; Euroopan kulttuuripääkaupungit 2011.)

Vuoteen 2004 asti Euroopan Unionin jäsenvaltiot valitsivat kulttuurikaupungin yksimielisesti. Komissio myönsi kaupungille tukea hankkeen toteutusta varten. Vuodesta 2005 alkaen Euroopan kulttuuripääkaupunki on valittu EU:n ennalta tekemästä listasta, johon on nimetty vuosittain vaihtuva tapahtumaa isännöivä valtio vuoteen 2019 asti. Vuodesta 2009 alkaen valtioita on aina kaksi kerrallaan. Neljä vuotta ennen vuoroaan kyseessä oleva valtio toimittaa EU:n eri toimielimille yhden tai useamman ehdotuksen tapahtumaa isännöivästä kaupungista, sekä mahdollisen suosituksensa tietyille kaupungille. Vuonna 2006 seitsemän eri Suomen kaupunkia toimitti hankehakemuksensa silloiselle kulttuuriministerille Tanja Saarelalle, joka suosittelee valinnaksi Turkua. Virallisesti vuoden 2011 kulttuuripääkaupunki nimettiin jäsenmaiden kulttuuriministereistä koostuvassa ministerineuvostossa marraskuussa 2007. (Kulttuuripääkaupungille tukea ja näkyvyyttä 2010; Turun nimitys Euroopan kulttuuripääkaupungiksi 2011 vahvistui 2008; Euroopan kulttuuripääkaupunki 2006; Euroopan kulttuuripääkaupungit 2011.)

Euroopan kulttuuripääkaupunki -tapahtuma on kerran aikaisemmin ollut Suomessa Helsingin ollessa kulttuuripääkaupunki vuonna 2000. Euroopan komission www-sivuilla sanotaan tapahtuman tuovan kaupungille kansallista ja kansainvälistä näkyvyyttä, kulttuuri- ja matkailualojen työllisyyden kasvua sekä ulkopuolisia investointeja. Kulttuuripääkaupunkihankkeen rahoitus tulee EU:lta sekä kansallisilta järjestäjältä eli valtiolta, kaupungilta ja yksityissektorilta. Suurimman osan menoista kattavat kansalliset järjestäjät. Helsingin ollessa Kulttuuripääkaupunki EU:n tuki kattoi noin 2 % hankkeen menoista. Helsingin hankkeen on arvioitu työllistäneen välillisesti

sekä välittömästi yhteensä noin 1 500 henkilöä. (Kulttuuripääkaupungille tukea ja näkyvyyttä 2010.)

6 MAAILMANPYÖRÄ-TAPAHTUMAKONSEPTI

Maailmanpyörä-tapahtumakonsepti kertoo Maailmanpyörän tiedot, jotka tekevät siitä juuri omanlaisensa ja toteutuvat aina tapahtumaa järjestettäessä. Lisäksi konsepti sisältää Maailmanpyörän toteutuksen erityispiirteet. tapahtumakonsepti helpottaa tapahtuman järjestämistä siten, että tapahtuman nimestä on mahdollista muodostua selkeä mielikuva yleisön keskuuteen. Maailmanpyörän konsepti on vuodesta toiseen sama, mutta sen teema ja sisällöt vaihtuvat.

6.1 Maailmanpyörän tavoitteet ja kohderyhmä

Tapahtuman tavoitteet voivat olla sekä sisällöllisiä että välittömästi tai välillisesti taloudellisia. Välillisesti taloudelliset tavoitteet liittyvät järjestävän organisaation toiminnan markkinointiin. Sisällölliset tavoitteet voivat liittyä ohjelman laatuun, sen viestiin tai järjestävän organisaation imagoon. Tapahtumalla on usein sekä ensisijaisia että toissijaisia tavoitteita. Tapahtuman tavoitteet toimivat kaiken muun tapahtumatyön ja myös tapahtumakonseptin luonnin lähtökohtana. (Kauhanen ym. 2002, 45-46.) Järjestävä organisaatio määrittää tapahtuman tavoitteet (Vallo & Helena 2008, 94).

Maailmanpyörän ensisijaisina tavoitteina on viihdyttää ja antaa tietoa eri kulttuureista, tarjota maahanmuuttajille tilaisuus nauttia omasta kulttuuristaan ja esitellä sen tapoja muille sekä tukea eri kulttuureja edustavien turkulaisten osallistumista. Tapahtuma avaa uusia näkökulmien kulttuurien kohtaamisiin ja vie tapahtumassa kävijän matkalle Turussa elävien kulttuurien maailmaan. Myös Turun kaupunginkirjaston kehittäminen tapahtumapaikkana ja sen moninaisen aineiston esiin nostaminen ovat Maailmanpyörän tavoitteita. (Kuvio 3.) Tavoitteet ohjaavat Maailmanpyörän järjestämistä suunnittelutyöstä toteutukseen.

KUVIO 3. Maailmanpyörän tavoitteet

Maailmanpyörän tavoitteet luotiin Turun kaupunginkirjaston tehtävien ja arvojen sekä kirjaston tuottamien dokumenttien pohjalta. Näitä dokumentteja olivat Kohtaamisia kirjastossa -hankehakemus sekä OpenZone -palvelukartoituksen tulokset. Myös lähikirjastojen henkilökuntien toiveet saada eläväistä ja viihteellistä ohjelmaa, vaikutti osaltaan Maailmanpyörän tavoitteisiin (liite 4).

Tapahtuman kohderyhmän määrittelevät tapahtuman tavoitteet yhdessä tapahtumaorganisaation johdon kanssa. Kohderyhmä kertoo, millaisia ihmisiä tapahtumalla tavoitellaan. (Vallo & Häyrinen 2008, 94.)

Maailmanpyörän kohderyhmä on Turun seudun monikulttuurinen väestö, eli Turun kaupunginkirjaston palvelualueen kantasuomalaiset ja maahanmuuttajataustaiset asukkaat. Pääasiassa Maailmanpyörän ohjelma on suunnattu koko perheelle. Kuitenkin jokaisen lähikirjaston Maailmanpyörän tuotannossa otetaan huomioon kyseisen kirjaston merkittävimmät kävijäryhmät, alueen monikulttuurisuus sekä Maailmanpyö-

rän kannalta merkittävät toimijat, kuten maahanmuuttokeskukset. Nämä tiedot löytyvät liitteenä olevasta Turun lähikirjastot Maailmanpyörän tapahtumapaikkoina -yhteenvedosta (liite 4).

Maailmanpyörän kohderyhmä on pääosin lapsiperheet ja aikuiset, koska tapahtuman tavoitteiden haluttiin toteutuvat kaikissa ikäryhmissä. Lähikirjastojen henkilökunnan haastattelujen perusteella lastentapahtumat ovat myös kirjastojen suosituimpia tapahtumia. Kohderyhmän määrittämisessä ei haluttu olla liian tarkkoja. Jos kohderyhmä olisi sama kaikkien lähikirjastojen Maailmanpyörässä, ei erilaisia samalle kohderyhmälle suunnattuja ohjelmasisältöjä olisi välttämättä riittävästi saatavilla. Lähikirjastojen kohderyhmät määritettiin ja kirjattiin Maailmanpyörä 2011 tapahtumapaikat -kartoitukseen lähikirjastojen henkilökunnan haastattelujen sekä Turun monikulttuurisuutta kuvaavien tilastotietojen perusteella (liite 4; liite 3; Muutoksen suunnat 3 2010).

6.2 Maailmanpyörän tapahtumapaikat ja tapahtuma-aika

Maailmanpyörä järjestetään syksyisin. Maailmanpyörän tapahtumapaikkoina ovat Turun kaupunginkirjaston toimipaikat, joista toiseen tapahtuma kiertää. Ensimmäinen Maailmanpyörä järjestetään syksyllä peruskoulujen opetuksen alettua Turun pääkirjaston kirjastopihalla. Tämän jälkeen tapahtuma lähtee kiertämään Maailmanpyörään kyseisenä vuonna valituissa lähikirjastoissa. Viimeinen Maailmanpyörä järjestetään ennen vuoden vaihdetta. Maailmanpyörän tapahtumapäivä on lauantai.

Maailmanpyörän tapahtumapaikkojen valinnassa tulee kiinnittää huomiota, mitä tapahtumasisältöjä kyseisessä lähikirjastossa voi järjestää. Lisäksi Maailmanpyörän tapahtumapaikkojen valintaan vaikuttaa kirjastojen kävijäryhmät sekä lähellä sijaitsevien asuinalueiden monikulttuurisuus. Vuoden 2011 Maailmanpyörään suunniteltujen lähikirjastojen kävijäryhmät, suosituimmat tapahtumat, tilojen mahdollisuudet sekä henkilökunnan toiveet Maailmanpyörän ohjelman suhteen on koottu Turun lähikirjastot Maailmanpyörän tapahtumapaikkoina -yhteenvetoon (liite 4).

Tapahtuman ajankohtaa ja kestoja määriteltäessä tulee välttää päällekkäisyyksiä toisten samalle kohdeyleisölle suunnattujen tapahtumien kanssa ja huomioida kohdeyleisön ajankäyttötavat (Vallo & Häyrinen 2008, 137 – 138; Kauhanen ym. 2002, 28 & 37).

Maailmanpyörä on koko perheelle suunnattu tapahtuma, joten tapahtumapäiviä päätettäessä huomioidaan koulujen lomat. Koska tapahtuman yhteistyökumppaneina ja kohdeyleisönä ovat myös Turun maahanmuuttajat, joista suuri osa on muslimeja, tulee islamilaisen kalenterin pyhä- ja juhlapäiviä välttää tapahtumapäivinä ja tilanteesta riippuen myös kokouspäivinä.

Islamilainen kalenteri perustuu kuun kiertoon. Kuukausi alkaa aina uudesta kuusta ja vuodessa on 12 kuukautta. Koska islamilaisen kalenterin vuosi on lyhyempi kuin Suomessa käytössä olevan gregoriaanisen kalenterin, ajoittuvat islamilaisen kalenterin juhlapäivät eri vuosina eri vuoden aikoihin. Koska uusi kuu esiintyy eri aikaan maapallon eri osissa, sama kuukausi ei ala kaikkialla samana päivänä. Tästä syystä islamilaisen kalenterin merkittävien pyhä- tai juhlapäivien sijoittuminen gregoriaaniseen kalenteriin tulee tarkistaa suomalaisista lähteistä. (Hämeen-Anttila 2001; Islam 2011) Viikonpäivät ajoittuvat samoin sekä islamilaisessa että gregoriaanisessa kalenterissa (Kara 2011). Merkittävimmät islamilaisen kalenterin juhla- ja pyhäpäivät sekä niiden merkitys ja ajankohta Suomessa vuonna 2011 on kirjattu taulukkoon 2.

TAULUKKO 2. Islamilaisen kalenterin pyhä- ja juhlapäivät (Islam 2011; Kankkonen 2008, 229 – 230; Rukousaikataulu... 2011; Kara 2011; Ramadan 1432/2011)

Juhlan nimi	Juhlan merkitys	Ajankohta gregoriaanisessa kalenterissa vuonna 2011
Yawm al-Jum'a eli perjantai	Muslimit kokoontuvat yhteisrukoukseen. Tämä ei kuitenkaan ole vapaapäivä, vaan rukousta ennen ja sen jälkeen toimitaan kuten arkena.	Perjantaisin puolen päivän jälkeen.
Profeetta Muhammadin syntymäpäivä	Muhammad on tärkeä profeetta Islamin uskossa.	15.2.2011
Ramadan	Muslimien paastokausi, jota vietetään kuukauden ajan. Tällöin jokainen terve yli 12-vuotias muslimi on syömättä päivän aikana auringon noususta auringon laskuun.	1.-31.8.2011

(jatkuu)

TAULUKKO 2. Islamilaisen kalenterin pyhä- ja juhlapäivät (jatkuu) (Islam 2011; Kankkonen 2008, 229 – 230; Rukousaikataulu... 2011; Kara 2011; Ramadan 1432/2011)

Juhlan nimi	Juhlan merkitys	Ajankohta gregoriaanisessa kalenterissa vuonna 2011
Eid-al-Fitr	Tärkeä juhla muslimeille. Juhlaa vietetään Ramadan-paastokuukauden päätyttyä.	30.8.2011
Eid-al-Adha	Tärkeä juhla muslimeille. Juhlaa vietetään Aabrahamin uskon koetteluun muiston kunniaksi. Jumala pyysi Aabrahamia todistamaan uskonsa uhraamalla hänelle ainoan poikansa. Tapahtumaa vietetään Islamilaisen kalenterin pyhiinvaelluskuukauden 10.-12./14. päivinä. Tälle ajanjaksolle sijoittuu myös pyhiinvaellusmatka Mekkaan.	6.11.2011
Hijran eli Islamilaisen kalenterin vuoden ensimmäinen päivä.	Päivää ei juhlita pyhänä, mutta se on vapaapäivä useissa islaminuskoisissa maissa.	26.11.2011

Maailmanpyörän aloitustapahtuman ajankohta vuonna 2011 sekä tapahtuman lähikirjastoja kiertävä luonne oli määritetty Kohtaamisia kirjastossa -hankehakemuksessa (3 – 4, 2010) ennen opinnäytetyön aloitusta. Tapahtuma-aika pidetään samana, koska se edistää tapahtumasta selkeän mielikuvan muodostumista kohdeyleisön keskuuteen. Tapahtumapäiväksi valittiin lauantai, koska tapahtuma on suunnattu koko perheelle. Lauantain valintaa tapahtumapäiväksi tuki myös opinnäytetyössä toteutetun kyselyn tulokset. Kyselyyn vastanneista 73,9 % haluaa käydä kirjastossa viikonloppuisin. Ainoastaan arkisin haluaa kirjastossa käydä 26,0 % vastanneista.

6.3 Maailmanpyörän ohjelma ja ohjelman tuotannon erityispiirteet

Tapahtuman ohjelman tulee olla tapahtuman tavoitteiden ja teeman sekä kohderyhmän mieltymysten mukainen. (Kauhanen ym. 2002, 36 – 37, 45 – 46; Vallo & Häyrynen 2008, 180 – 181, 224). Maailmanpyörän ohjelma antaa tietoa eri kulttuureista ja viihdyttää. Maahanmuuttajien kulttuuriyhdistykset tai muut vastaavat monikulttuuriset toimijat tuottavat tapahtuman ohjelman. Tavoitteena on saada Turun maahanmuuttajien äänet kuuluviin tapahtuman ohjelmassa. Tämän lisäksi Maailmanpyörään osallistuvien lähikirjastojen henkilökunta organisoi tapahtuman teemaan liittyvää oheisohjelmaa. Kulttuuritori Kimpun havainnoinnin perusteella oleellisinta monikulttuurisessa tapahtumassa on rento ja monikulttuurinen tunnelma.

Maailmanpyörä-tapahtuman vuosittaiset resurssit määrittävät, onko tapahtumasarjan ohjelma ja muu sisältö sama jokaisessa Turun kaupunginkirjaston toimipaikassa vai vaihtuuko se kirjastoittain. Turun kaupunginkirjastolla on kulttuuripääkaupunki vuonna tavallista suurempi tapahtumabudjetti. Tällöin Maailmanpyörän ohjelma on erilainen jokaisessa Maailmanpyörä-kirjastossa. Kirjaston normaali tapahtumabudjetti ei välttämättä mahdollista jokaiseen tapahtumapaikkaan erillisen ohjelman ostamista ellei tapahtumalle hankita ohjelman kannalta merkittäviä yhteistyökumppaneita.

Tapahtumasarjan ohjelmaa yhdistää vuosittain vaihtuva teema. Teeman tarkoitus on rajata tapahtuman ohjelmaa siten, että se on helpompi segmentoida eli kohdentaa oikealle yleisölle. Tämä on Maailmanpyörän kohdalla tärkeää, sillä sen kohderyhmä on muutoin hyvin laaja. Teeman tehtävä tapahtumasisältöjen rajaajana on erityisen tärkeä, jos sama ohjelma kiertää lähikirjastoissa eikä sisältöjä rakenneta kirjaston käyttäjryhmien perusteella.

Maahanmuuttajien kulttuuriyhdistyksen rooli tapahtuman tuotannossa on suunnitella tapahtuman ohjelma kirjaston antamien raamien mukaiseksi ja tuottaa ohjelma. Kirjasto maksaa yhdistyksille korvauksen työstä. Kirjaston tapahtumantuottaja kertoo ohjelmantuottajalle tapahtuman tavoitteet, toteutustavan, tapahtumapaikan ja -ajan, kyseisen vuoden teeman ja mahdollisia esimerkkejä haluttavista ohjelmanumeroista. Näiden tietojen mukaan yhdistys valmista kirjalstolle ohjelmaehdotuksen, jota muokataan tarpeen mukaan ideointipalaverissa. Ohjelman ideoinnissa pyritään siihen, että ohjelmaehdotukset ovat lähtöisin monikulttuuriselta ohjelmantuottajalta. Monikulttuuri-

tori Kimpun havainnointitulosten sekä Sondip ry:n työntekijän mukaan yhdistysten resurssit tuottaa ohjelmaa vaihtelevat (Kütük 2010). Yhdistyksien kanssa pyritään luomaan suhde, jossa he kokevat matalaksi kynnyksen ottaa yhteyttä kirjastoon esimerkiksi huonojen uutisten vuoksi.

Maahanmuuttajien kulttuuriyhdistysten kanssa toimittaessa paras viestintätapa tapa on keskustella kasvokkain, sillä tällöin mahdolliset kielitaidon heikkouden tai kulttuurierojen vuoksi syntyneet väärinkäsitykset ja epäselvyydet voidaan käsitellä välittömästi. Maailmanpyörän ohjelman tuotannossa tulee ottaa huomioon, että kaikki omasta näkökulmasta itsestään selvät asiat eivät välttämättä ole käytäntö maahanmuuttajataustaisen henkilön edustamassa kulttuurissa (Kulttuurit keskuudessamme 2011). Sondip ry:n työntekijän mukaan kulttuuriyhdistyksiin kannattaa ottaa yhteyttä Maailmanpyörän sisältöjen suhteen viimeistään vuoden vaihteessa, kun Maailmanpyörä järjestetään syksyllä. Kesäisin useat kulttuuriyhdistykset ovat lomalla ja maahanmuuttajat matkustavat. (Kütük 2010.) Syksyn ensimmäisten Maailmanpyörien ohjelmat voidaan joutua varmistamaan jo toukokuussa.

Kirjaston tapahtumatuottaja koordinoi Maailmanpyörän ohjelmasisältöjä ja pitää yllä niiden laatua. Lisäksi kirjaston tapahtumatuottaja huolehtii, että ohjelmasisällöt ovat kohdeyleisölle sopivia, toteutettavissa kirjaston tiloissa sekä vuoden teeman, budjetin ja tapahtuman tavoitteiden mukaisia. Kirjasto järjestää tapahtuman puitteet, kuten tapahtumatekniikan sekä tapahtumatyöntekijät. Tapahtumapaikan ja esitysten vaatima tekniikka hankitaan ja sen toimivuus tarkistetaan etukäteen tapahtumapäivää varten.

Kyseisen vuoden Maailmanpyörän tapahtumapaikkoina olevien lähikirjastojen henkilökunta tuottaa tapahtuman ohjelman mukaista oheisohjelmaa, kuten kirjavinkkauksia. Lähikirjastojen henkilökunta alkaa ideoimaan ohjelmaa yhdessä Maailmanpyörän tuottajan kanssa heti tuotannon käynnistyessä. Oheisohjelmaa suunniteltaessa tulee miettiä, mitä tietoa, taitoja ja kokemuksia kirjaston työntekijät omaavat.

Lähikirjastojen henkilökunta haluttiin saada mukaan tapahtuman toteutukseen, koska kirjastolla on pitkät perinteet itsenäisesti eri tapahtumasisältöjen tuottamisessa. Kirjaston tapahtumatuottajan haastattelussa selvisi, että tapahtumatyön omaksuminen luontaiseksi osaksi omaa työnkuvaa on kirjaston työntekijöillä vielä kesken (Söderman 2010). Vallon ja Häyrisen mukaan (2008, 148) kaikki tapahtumatyöhön osallistuvat

tahot kannattaa ottaa mukaan tapahtuman suunnitteluun mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, sillä näin he todennäköisemmin sitoutuvat työskentelemään tapahtuman tavoitteiden mukaisesti. Lähikirjastojen työntekijät todennäköisesti suhtautuvat positiivisemmin Maailmanpyörää kohtaan, kun he pystyvät itse vaikuttamaan sen ohjelmaan ja tuomaan siihen myös perinteisiä kirjaston tapahtumien piirteitä.

Myös Monikulttuuritori Kimpun -havainnointituloksia hyödynnettiin ohjeistuksen luonnissa. Monikulttuuritori Kimppu -tapahtuman ohjelmaan negatiivisesti vaikuttivat tekniset ongelmat, joiden vuoksi osa tapahtuman ohjelmasta jouduttiin perumaan. Osittain perumiseen vaikutti myös se, ettei osa yhdistyksistä ollut ilmeisesti toteuttanut kaikkia suunniteltuja ohjelmanumeroita. Monikulttuuritori Kimpun ohjelmasta jäi puuttumaan ohjelmaesitteeseen (2010) kirjatut kulttuuriesitelmät. Lisäksi Maailmanpyörän ohjelman toteutuksen malliin vaikuttivat Maailmanpyörän tavoitteet, Kohtaamisia kirjastossa -hankehakemuksessa (2010) määritetyt seikat sekä lähikirjastojen henkilökunnan haastatteluista tehty yhteenveto (liite 4).

6.4 Maailmanpyörä 2011 -ohjelma

Vuoden 2011 Maailmanpyörän ohjelmansuunnitelma tehtiin pohjaksi maahanmuuttajataustaisten ohjelmantuottajien kanssa käytäviin ideointipalavereihin. Luvussa esiteltävät ohjelmanumerot kehitettiin lähikirjastojen tapahtumatiloihin sopiviksi käyttäen avuksi Lähikirjastot Maailmanpyörän tapahtumapaikkoina -yhteenvetoa (liite 4). Ohjelman ideointiin osallistuivat useat Turun kaupunginkirjaston työntekijät. Myös Sondip ry:n työntekijän mielipidettä hyvistä ja mahdollisista ohjelmasisällöistä kysyttiin.

Monikulttuuritori Kimpun havainnoinnin sekä Sondip ry:n työntekijän haastattelun (Kütük 2010) mukaan yhdistysten resurssit tuottaa ohjelmaa vaihtelevat. Tämä on otettu huomioon ohjelmanumeroiden suunnittelussa. Sondip ry:n työntekijän mukaan yhdistysten resurssit riittävät luvussa esiteltyjen ohjelmasisältöjen toteuttamiseen (Kütük 2010). Monikulttuuritori Kimppu -tapahtuman ohjelmasta poimittiin erityisen suosittuja ohjelmanumeroita, kuten lasten ja nuorten esittämät vauhdikkaat tanssiesitykset ja muut tapahtuman musiikkiesitykset, jotka miellyttivät erityisesti nuorimpia yleisön edustajia tapahtumassa. Havainnoinnilla selvinneitä tapahtuman onnistumiseen negatiivisesti vaikuttaneita seikkoja pyritään välttämään Maailmanpyörässä muun muassa ohjelmanumeroiden ohjeistuksella. Monikulttuuritori Kimpussa ei esimerkiksi esitelty

ohjelmanumeroita. Vuoden 2011 Maailmanpyörän ohjelmasuunnitelma on koottu Maailmanpyörä 2011 -taulukkaan (liite 6), missä esitellään vuoden 2011 Maailmanpyörä tapahtumapaikkoineen, -aikoineen ja ohjelmanumeroineen.

Vuoden 2011 Maailmanpyörän teema on Häät ja rakkaus.

Moniaistiset tilat esittelevät eri kulttuurien häitä. Ne ovat esillä kirjastossa 2 – 4 viikkoa. Tilassa esiteltävän kulttuurin häiden elementtejä voi tuntea ihollaan, nähdä ja kuulla sekä maistaa ainakin tapahtumapäivänä. Tila antaa tietoa, luo kulttuurin mukaisen tunnelman ja vie vierailijan matkalle. Tilassa on istuma-alue, liikkuvaa kuvaa, valokuvia, esineitä, vaatteita tai muita kankaita jne. Tapahtumapäivänä tilaa isännöi kulttuurin edustaja, joka toivottaa vierailijat tervetulleiksi häihin sekä tarjoaa heille hääherkkuja sekä keskusteluseuraa.

Tanssi- ja musiikkiesitykset ovat Häät ja rakkaus -teeman mukaisia. Niiden tarkoitus on viihdyttää ja antaa tietoa kyseisestä kulttuurista. Kulttuuria edustava juontaja kertoo esitysten välissä kulttuurin tavoista sekä esitettävistä tansseista ja musiikista. Tämän lisäksi alle kouluikäisille lapsille tapahtumaan tulee iranilainen teatteriryhmä ja satuhetkiä eri kielillä.

Monikulttuurinen ruokatori järjestetään Maailmanpyörän aloitustapahtumassa pääkirjaston kirjastopihalla. Torille tulee eri kulttuurien edustajien pisteitä, joissa myydään kulttuurin mukaisia makupaloja sekä mahdollisesti myös muita eri kulttuurien erikoisuuksia, kuten afrokampauksia, hennatatuointeja ja käsitöitä.

Työpajoja järjestetään useissa lähikirjastoissa. Niitä suunnataan monille eri ryhmille, kuten ala-aste ikäisille lapsille, nuorille ja nuorekkaille aikuisille, vanhuksille ja vaikkapa käsitöistä kiinnostuneille. Työpajojen aiheita voivat olla esimerkiksi eri tanssit, hennatatuoinnit, intialaiset hääherkut, korut, arabialainen kauneudenhoito, afrokampaukset, käsityöt jne. Aiheet liittyvät Häät ja rakkaus -teemaan.

Jokaiseen kirjastoon tulee tapahtuman ajaksi aineistonäyttelyitä ja tietoiskuja teeman mukaisesta aiheesta esimerkiksi eri maiden ruokakirjoista tai tietyistä tapahtumassa esillä olevasta kulttuurista. Lisäksi lähikirjastojen henkilökunta organisoii jotain aineis-

tonäyttelyyn sopivaa oheisohjelmaa, kuten ruokakirjanäyttelyn ohelle monikulttuurisen reseptien vaihtopisteen.

6.5 Maailmanpyörän markkinoinnin erityispiirteet

Tapahtuman markkinointi ilmentää tapahtuman tavoitteita ja teemaa. Maailmanpyörän markkinoinnissa tulee huomioida ennen kaikkea kohderyhmänä olevat maahanmuuttajataustaiset turkulaiset. Maahanmuuttajataustaisten ihmisten suomen kielen tai tietoteknisten taitojen ei voida olettaa aina olevan riittävän vahvoja suomenkielisten lehti- ja tiedotteiden tai internetin tapahtumakalentereiden seuraamiseen. Tapahtuman markkinoinnissa tulee käyttää sekä kirjaston että monikulttuuristen ohjelman tuottajien markkinointikanavia. Kirjasto markkinoi tapahtumaa myös muiden yhteistyökumppaniensa ja kaupungin monikulttuuristen palveluiden kautta.

Opinnäytetyössä toteutetun kyselyn mukaan maahanmuuttajataustainen yleisö tavoitetaan parhaiten tiedottamalla tapahtumasta yhdistysten ja muiden monikulttuuristen toimijoiden kautta. 15 – 30 -vuotiaat maahanmuuttajataustaiset pojat ja miehet saavat tietoa tapahtumista pääasiassa internetin välityksellä, mutta myös lehdistä ja julisteista. Suurinta osa kyselyyn osallistuneista naisista yhdistää tiedon saanti myös tuttavilta tai perheeltä. Kolmasosa kyselyn tehneistä naisista saa tapahtumista tietoa ainoastaan tuttaviltaan, perheeltään tai yhdistyksiltä. Puolet kyselyyn vastanneista naisista ei käyttänyt internetiä tiedon hakuun tapahtumista. Sondip ry:n työntekijän mukaan Turun kaupunginkirjaston kannattaisi toteuttaa tapahtuma yhdessä jonkin merkittävän monikulttuurisen yhdistyksen tai muun alan toimijan kanssa (Kütük 2010).

”Maailmanpyörässä näkee samaan aikaan lähelle ja kauas. Hyppää kyytiin ja pääset tutustumaan Turun monikulttuuriseen maailmaan! Voit löytää samalla uuden lempikirjastosi.”

6.6 Maailmanpyörä-tapahtumissa työskentely

Tapahtumatyö on aina jollain tasolla epävarmaa ja tapahtuman onnistumiseen liittyy riskejä, joista osa saattaa toteutua vasta tapahtumassa (Kauhanen ym. 2002, 54 – 55). Tämän lisäksi järjestäjän tulee huolehtia tapahtumassa esiintyjien, yleisön ja mahdollisesti myös median edustajien viihtyvyydestä (Bowdin ym. 2006, 400). Kaikissa tapah-

tumissa täytyy työskennellä ainakin yksi seremoniamestari, juontaja tai johdattelija, joka rytmittää tapahtuman yleisölle (Vallo & Häyrinen 2008, 199 – 201).

Kirjaston tapahtumatuottaja kiertää Maailmanpyörän mukana tapahtumassa. Hänen tehtäviinsä kuuluu tapahtuman koordinointi ja riskien torjunta, sekä yleisön, esiintyjien ja median edustajien tyytyväisyydestä huolehtiminen. Myös muu kirjaston henkilökunta edustaa Maailmanpyörää tapahtuman aikana ja osallistuu tarpeen tullen työskentelyyn. Tapahtuman juontaa joko tapahtuman tuottaja tai monikulttuurisen ohjelmantuottajan edustaja.

Jos tapahtumassa yksikin asiakaspalvelija käyttäytyy epäkohteliaasti tai muuten tapahtuman viestiä vastaan, tapahtumakokonaisuus särkyy ja se jää usein myös yhtenä päällimmäisenä asiana tapahtumasta asiakkaan mieleen (Vallo & Häyrinen 2008, 107; Schmidt 2011). Kirjaston tapahtumatuottajan haastattelussa selvisi, että kirjaston ja sen työntekijöiden rooli ovat murroksessa ja tapahtumatyön omaksuminen luontaiseksi osaksi omaa työnkuvaa on kirjaston työntekijöillä vielä kesken (Söderman 2010). Myös tästä syystä tapahtuman tuottaja kiertää lähikirjastoja Maailmanpyörän matkassa.

7 POHDINTA

Luvussa pohditaan opinnäytetyön prosessin onnistumista sekä opinnäytetyön teon ja tulosten hyötyä eri tahoille. Lisäksi luvussa pohditaan opinnäytetyön tulosten luotettavuutta, käytettyjen menetelmien validiutta ja saatujen tulosten reliaabeliutta. Tutkimusmenetelmän validius tarkoittaa sen pätevyyttä vastata määrättyyn kysymykseen. Jos tutkimusmenetelmä on kyseiseen tutkimukseen validi, se antaa todenmukaisia tuloksia. Tutkimuksen reliaabelius tarkoittaa tutkimuksen kykyä antaa toistettaessa sama tulos. Kun tutkimus on reliaabeli, tutkimustulos on tutkimuksen tekijästä tai muista olosuhteista riippumaton. (Hirsjärvi ym. 2004, 216.)

Tässä opinnäytetyössä luotiin yhdenlainen tapahtumakonseptin malli ja monikulttuurisen Maailmanpyörä-tapahtuman konsepti. Tapahtumakonseptin olemusta tutkittiin tapahtumatuotantoa koskevien julkaisujen avulla. Lisäksi opinnäytetyössä esitettyyn määritelmään vaikutti Turun kaupunginkirjaston toimeksianto sekä kirjaston toisen

tapahutumakonseptin sisältämät tiedot, joita kartoitettiin haastatteleamalla kyseisen tapahtuman tuottajaa. Maailmanpyörä-konseptin luonnin tutkimusmenetelminä käytettiin teemahaastatteluja, kyselyä, havainnointia sekä Turun kaupunginkirjaston tuottamiin dokumentteihin tutustumista

Opinnäytetyössä luodun tapahtumakonseptin mallin luontiin vaikutti alan julkaisujen lisäksi toimeksiantajan odotukset tapahtumakonseptin olemuksesta. Turun kaupunginkirjaston toimeksiannon mukaan tapahtumakonseptin tuli vastata seuraaviin kysymyksiin. Mitä? Kenelle? Miten? Keiden kanssa? Lisäksi toimeksiantajan tapahtumakonseptin sisältöä koskevia odotuksia tutkittiin haastatteleamalla kirjaston tapahtumatuottajaa. Tässä haastattelua voidaan pitää validina tutkimusmenetelmänä ja tutkimusta reliaabelina sen tuottaman aineiston perusteella, jonka mukaan Kirjastokarusellin tapahtumakonsepti vastaa toimeksiantajana kysymyksiin ja täydentää toimeksiantoa rajaamalla vastausten laajuutta.

Opinnäytetyössä luodun tapahtumakonseptin mallin oikeutusta kulttuurituotannon alalla tukee, että sekä Kirjastokarusellin konseptin että Turun kaupunginkirjaston toimeksiannon kysymykset esiintyvät myös alan julkaisuissa (ks. luku 3). Lisäksi toimeksiannon kysymykset ovat miltei identtiset perinteisen liikeidea-mallin kysymysten kanssa (ks. esim. Hoivala 2003, 76), jonka voisi ajatella olevan tapahtumakonseptin määritelmän lähtökohta. Tapahtumakonseptin olemukselle ei ole yhtä selkeää määritelmää, vaan jokaisessa julkaisussa tuntuu olevan omansa. Voidaanko opinnäytetyössä syntyntä määritelmää pitää totena muiden julkaisujen määritelmien rinnalla? Jos esitelty tapahtumakonseptin malli vastaa Turun kaupunginkirjaston tarpeisiin, voidaan mallin ajatella vastaavan myös joidenkin muiden alan toimijoiden tapahtumakonseptin sisältöä koskeviin tarpeisiin.

Maailmanpyörä-konseptin luonnin tutkimusmenetelminä käytettiin teemahaastatteluja, kyselyä, havainnointia sekä Turun kaupunginkirjaston tuottamiin dokumentteihin tutustumista. Menetelmiä käytettiin seuraavien aiheiden tutkimisessa: 1) yhdistysten resurssit tuottaa Maailmanpyörään ohjelmaa, 2) tapahtumatuotanto yhteistyössä monikulttuuristen yhdistysten kanssa, 3) markkinointikanavat maahanmuuttajataustaisen yleisön luokse, 4) Turun kaupunginkirjasto tapahtuman järjestäjänä ja 5) Turun lähikirjastot tapahtumapaikkoina.

Kaiken tapahtumakonseptin luontiin käytetyn tiedon todenmukaisuutta tukee, että tieto kerättiin tutkimalla jokaista aihetta kahdella eri menetelmällä. 1) Yhdistysten resursseja tuottaa tapahtumaan ohjelmaa ja 2) huomioitavia asioita yhteistyössä monikulttuuristen yhdistysten kanssa toteutetussa tapahtumatuotannossa tutkittiin haastattelemalla Sondip ry:n työntekijää sekä havainnoimalla Kulttuuritori -kimpussa. 3) Markkinointikanavia monikulttuurisen yleisön keskuuteen tutkittiin kyselyn avulla sekä haastattelemalla Sondip ry:n työntekijää. 4) Tapahtumatyötä kirjastossa tutkittiin sekä haastattelemalla Turun kaupunginkirjaston tapahtumatuottajaa että havainnoimalla. 5) Turun kaupunginkirjaston toimipaikkoja tapahtumapaikkoina tutkittiin haastattelemalla Turun lähikirjastojen henkilökuntaa sekä havainnoimalla.

Konseptin luonnissa huomioitiin, että kyselyn tuottama aineisto maahanmuuttajataustaisten henkilöiden mieltymysten kartoitukseen monikulttuuristen tapahtumasisältöjen suhteen oli liian moninaista eikä sitä siksi käytetty konseptin luonnissa. Kyselyssä oli riskinä, etteivät kaikki vastaajat ymmärtäneet heikon suomen kielen taidon johdosta kaikkia kyselylomakkeessa olleita sanoja. Tämä riski on kuitenkin melko olematon, koska kysely oli kontrolloitu ja osittain se toteutettiin strukturoituna haastatteluna. Kyselylomakkeen jakamisen yhteydessä varmistettiin, että vastaaja ymmärsi kaikki kysymykset sekä tavan, kuinka lomake täytetään. Tarvittaessa vastaajat pystyivät myös kysymään apua kyselyn täyttöön. Erityisen pieni riski oli markkinointikanavia sekä tapahtuman ajankohtaa koskevien kysymysten kohdalla (liite 5), koska nämä kysymykset on esitetty lomakkeessa hyvin vähäsanaisesti ja yksinkertaisesti.

Sondip ry:n työntekijän haastattelun toteuttaminen linja-autossa muun kirjaston henkilökunnan läsnä ollessa saattoi rajoittaa haastatteluaineiston laajuutta. Haastattelu olisi voinut tuottaa runsaammin aineistoa, jos tilanne olisi ollut intiimimpi. Muiden haastatteluiden puitteet loivat haastattelutilanteeseen riittävästi yksityisyyttä. Havainnointia käytettäessä riskinä on, että havainnoijan omat tunteet tutkittavaa ryhmää kohtaan saattavat vaikuttaa havainnoinnin objektiivisuuteen (Hirsjärvi ym. 2004, 202). Riski oli tässä tilanteessa kuitenkin olematon, sillä havainnoijalla ei ollut havainnointitilanteen lisäksi kontaktia havainnoitaviin ryhmiin.

Konseptia tehdessä tapahtumaa ei oltu vielä kertaakaan järjestetty, joten todellisuudessa konseptin sisältämien ohjeiden käytännöllisyydestä ja mahdollisista puutteista tul-

laan tietämään vasta ensimmäisen käyttökerran jälkeen. Tästä johtuen tapahtuman toteutuksen myötä konsepti tulee luultavasti muuttumaan ainakin hieman.

Opinnäytetyön teossa haasteellisimmaksi koin tapahtumakonseptin olemuksen määrittelyn. Toinen opinnäytetyöprosessiin ongelmia aiheuttanut tekijä oli työn liian tiukka aikataulutus. Tästä johtuen opinnäytetyön valmistumisen aikataulu venyi ja osa työssä lähteinä käytetyistä verkkojulkaisuista ei ole opinnäytetyön julkaisun aikaan niiden uusimpia versioita. Tästä huolimatta opinnäytetyön voi todeta onnistuneeksi, sillä se vastaa toimeksiantajan kysymyksiin ja esittelee uuden uskottavan mallin tapahtumakonseptille.

Opinnäytetyön toimeksiantajan Turun kaupunginkirjaston aikomuksena on käyttää tapahtumakonseptia Maailmanpyörä-tapahtuman järjestämiseen myös kulttuuripääkaupunkivuoden 2011 jälkeen. Tämän lisäksi Turun kaupunginkirjasto tai muut tahot voivat hyötyä opinnäytetyössä luodusta tapahtumakonseptin mallista ja sen luontiprosessin kuvauksesta. Apua opinnäytetyöstä voi olla myös muiden monikulttuuristen tapahtumien järjestäjille.

LÄHTEET

Aaltonen, Leena 2009. Monikulttuuriseen kirjastoon – Open Zone 2008-2011. Kansalliskirjaston tiedotuslehti 2, 46 – 49.

Bowdin, Glenn, Allen, Johnny, O’Toole, William, Harris, Rob & McDonnell, Ian 2007. Events Management. 2nd Edition. Oxford: Elsevier Ltd.

CreaMentors oy 2010. Event management Guide. Seinäjoki Teknologiakeskuksen WWW-sivut. <http://www.seinajokisciencepark.fi/kvohje/cms/>. Päivitetty 30.03.2010. Luettu 4.10.2011.

Euroopan kulttuuripääkaupungit 2011. Euroopan parlamentti. WWW-dokumentti. <http://www.europarl.europa.eu/parliament/archive/staticDisplay.do?language=FI&id=1004>. Päivitetty 12.10.2011. Luettu 12.10.2011.

Euroopan kulttuuripääkaupunki 2006. Tiivistelmät EU:n lainsäädännöstä. Euroopan Unioni. WWW-dokumentti. Päivitetty 10.1.2006. Luettu 12.10.2011.

Hall, Stuart 2003a. Monikulttuurisuus. Teoksessa Lehtonen, Mikko & Löytty, Olli (toim.) Erilaisuus. Tampere: Vastapaino, 233 – 281.

Hall, Stuart 2003b. Kulttuuri, paikka, identiteetti. Teoksessa Lehtonen, Mikko & Löytty, Olli (toim.) Erilaisuus. Tampere: Vastapaino, 85 – 128.

Helander, Niina, Innilä, Suvi, Jokinen, Mari & Talve, Jukka 2011. Turku palaa – Turun kaupungin hakemus Euroopan kulttuuripääkaupungiksi 2011. Lahti: Salpausselän kirjapaino Oy.

Hirsjärvi, Sirkka, Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2004. Tutki ja kirjoita. 10. osin uudistettu laitos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Hoivala, Harri 2003. Kulttuurin markkinointi ja tuotteistaminen – Kamppailu markkinoinnin oikeutuksesta. Teoksessa Niinikoski, Marja-Liisa & Sibelius, Kaisa (toim.) Kulttuuribusiness. Helsinki: WSOY, 73-83.

Hämeen-Anttila, Jaakko 2001. Islam-taskusanakirja. Helsinki: Basam Books.

Iijin, Jonna 2006. Mitä konseptisuunnittelu on? Teoksessa Inkinen, Sam, Karkulehto, Sanna, Mäenpää, Marjo & Timonen, Eija (toim.) Minne matka, luova talous? Oulu: Kustannus oy Rajalla.

Islam 2011. Turun kaupunki. WWW-dokumentti. <http://www.turku.fi/public/default.aspx?nodeid=13051&uielementsiz=3>. Päivitetty 5.4.2011. Luettu 13.10.2011.

Jetsu, Anna 2009. Ideaa etsimässä: Tapahtumakonsepti Ilomantsin Parppeinvaaralle. Lahden ammattikorkeakoulu. Matkailun koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

Kankkonen, Tom 2008. Islam Euroopassa. Helsinki: Edita Prima Oy.

Kara, Mustafa 2011. Puhelinkeskustelu 1.11.2011. Tampereen Islamin yhdyskunta.

Kauhanen, Juhani, Juurakko, Arto & Kauhanen, Ville 2002. Yleisötapahattuman suunnittelu ja toteutus. Helsinki: WSOY.

Kielitoimiston sanakirja osa 2 2006. Helsinki: Kotimaisten kielten tutkimuskeskus.

Kielitoimiston sanakirja osa 3 2006. Helsinki: Kotimaisten kielten tutkimuskeskus.

Kohtaamisia kirjastossa -hankehakemus 2010. Turun kaupunginkirjasto. Dokumentti.

Kulttuuripääkaupungille tukea ja näkyvyyttä 2010. Euroopan komissio. WWW-dokumentti. http://ec.europa.eu/finland/news/press/101/10883_fi.htm. Päivitetty 30.10.2010. Luettu 12.10.2011.

Kulttuuripääkaupunkiesittely 2011. Turku 2011 -säätiön WWW-sivut. <http://www.turku2011.fi/turku-2011/kulttuuripaakaupunkiesittely>. Päivitetty 12.10.2011. Luettu 12.10.2011.

Kulttuurit keskuudessamme 2011. Turun kaupunki. WWW-dokumentti. <http://www.turku.fi/Public/default.aspx?nodeid=12677&culture=fi-FI&contentlan=1>. Päivitetty 31.3.2011. Luettu 10.10.2011.

Kütük, Hatice 2010. Haastattelu 16.9.2010. Lähde-projektin toiminnanjohtaja. Sondip – Varsinais-Suomen monikulttuuristen yhdistysten liitto ry.

Käenniemi, Salla 2011. Henkilökohtainen tiedonanto 20.10.2011. Kirjaston 2011-koordinaattori. Turun kaupunginkirjasto.

Lähde-projekti 2011. Sondip ry:n WWW-sivut. <http://www.sondip.com/index.php/projektit/lahde>. Päivitetty 19.09.2011. Luettu 2.10.2011.

Maahanmuuttajien palvelukartoitus 2009. Turun kaupunginkirjasto. Dokumentti.

Monikulttuuritori Kimppu -tapahtumaesite 2010. Yhdessä-yhdistys ry. & Sondip – Varsinais-Suomen monikulttuuristen yhdistysten liitto ry.

MOT -sanakirja 2011. Englanti – suomi – englanti. WWW-sanakirja. <http://mot.kielikone.fi.ezproxy.mikkeli.fi:2048/mot/mamk/netmot.exe>. Päivitetty 1.10.2011. Luettu 1.10.2011.

Muutoksen suunnat 3 2010. Ajankohtaiskatsaus Turusta. Turun kaupunki. PDF-dokumentti. <http://www.turku.fi/Public/default.aspx?contentId=207619>. Päivitetty 24.9.2010. Luettu 10.11.2010.

Ollila, Anne 2010. Kirjoituksia kulttuurista, sukupuolesta ja historiasta. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.

OpenZone – Avoimen oppimisen ja aktiivisen kansalaisuuden lähikirjastovyöhyke – projektisuunnitelma 2008. Turun kaupunginkirjasto. Dokumentti.

Ramadan 1432/2011 2011. Turun islamilainen yhdyskunta. Vuoden 2011 ramadan aikataulu. PDF-dokumentti. <http://www.tisy.fi/rukousaikataulu.php>. Päivitetty 13.10.2011. Luettu 13.10.2011.

Rukousaikataulu – Turku – 2011 – Marraskuu 2011. Turun islamilainen yhdyskunta. Marraskuun 2011 rukousaikataulu. PDF-dokumentti. <http://www.tisy.fi/rukousaikataulu.php>. Päivitetty: 13.10.2011. Luettu: 13.10.2011.

Sakaranaho, Tuula 2009. Uskonnot osana monikulttuurista yhteiskuntaa. Teoksessa Lampinen, Johanna & Melén-Paaso, Monica (toim.) Tulevaisuus meissä - Kasvaminen maailmanlaajuiseen vastuuseen. Valtioneuvosto: Opetusministeriö, 62-64.

Saukkonen, Pasi 2010. Kotouttaminen ja kulttuuripolitiikka – Tutkimus maahanmuutosta ja monikulttuurisuudesta suomalaisen taiteen ja kulttuurin kentällä. Helsinki: Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiö.

Schmidt, Emily 2011. Integrated marketing communication. Université Catholique de Lyon. ESDES – Ecole Supérieure de Commerce & Management. Kurssi 17.1. – 3.5.2011. Luentomateriaali.

Sondip ry 2011. Sondip – Varsinais-Suomen monikulttuuristen yhdistysten liitto ry:n WWW-sivut. www.sondip.com. Päivitetty 26.10.2011. Luettu 29.10.2011.

Söderman, Minna 2010. Haastattelu 13.9.2010. Erikoiskirjastovirkailija. Turun kaupunginkirjasto.

Tervetuloa monikulttuuriseen kirjastoon 2010. Turun kaupunki. WWW-dokumentti. <http://www.turku.fi/Public/default.aspx?contentid=153977&nodeid=6799>. Päivitetty 11.2.2010. Luettu 17.10.2011.

Toimintavuosi 2009. Turun kaupunginkirjaston toimintakertomus.

Toimintavuosi 2010. Turun kaupunginkirjasto. PDF-dokumentti. <http://www.turku.fi/Public/default.aspx?nodeid=6838&culture=fi-FI&contentlan=1>. Päivitetty 6.10.2011. Luettu 17.10.2011.

Tum, Julia, Norton, Philippa & Wright, J. Nevan 2006. Management of Event Operations. Oxford: Elsevier Ltd.

Tupala, Minna 2010. Joulumielen resepti : Joulumieli Heinolasta -tapahtumakonseptin luominen. Lahden ammattikorkeakoulu. Matkailun koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

Turun kaupunginkirjasto 2010. Turun kaupunginkirjaston WWW-sivut. www.turku.fi/kirjasto. Päivitetty 3.8.2010. Luettu 3.8.2010.

Turun kaupunginkirjasto 2011. Turun kaupunginkirjaston WWW-sivut. www.turku.fi/kirjasto. Päivitetty 7.9.2011. Luettu 7.9.2011.

Turun nimitys Euroopan kulttuuripääkaupungiksi 2011 vahvistui 2007. Turun kaupunki. WWW-dokumentti. <http://www.turku.fi/public/default.aspx?contentid=80105>. Päivitetty 29.11.2007. Luettu: 22.10.2011.

Vallo, Helena & Häyrinen, Eija 2003. Tapahtuma on tilaisuus - opas onnistuneen tapahtuman järjestämiseen. Helsinki: Tietosanoma Oy.

Vallo, Helena & Häyrinen, Eija 2008. Tapahtuma on tilaisuus – tapahtumamarkkinointi ja tapahtuman järjestäminen. 2. uudistettu laitos. Helsinki: Tietosanoma Oy.

Yhdessä-yhdistys 2011. Yhdessä-yhdistyksen WWW-sivut.
<http://www.yhdessa.org/news.php>. Päivitetty 17.2.2011. Luettu 30.10.2011

Haastatteluteemat: Sondip ry:n työntekijä

1. TAPAHTUMAN, HAASTATTELIJAN JA HAASTATELTAVA ESITTELY

2. MAAILMANPYÖRÄN MAHDOLLISET TAPAHTUMASISÄLLÖT:

- Esim. multisensorinen tila?
- Mihin järjestöihin kannattaisi ottaa erityisesti yhteyttä?

3. TYÖSKENTELY MONIKULTTUURISTEN YHDISTYSTEN KANSSA:

- Mitä kirjaston tulisi erityisesti huomioida tuottaessaan tapahtumaa yhteistyössä maahanmuuttajien kulttuuriyhdistysten kanssa?
- Mitä haasteita luulet kirjaston kohtaavan tässä projektissa?

4. MONIKULTTUURINEN YLEISÖ

- Tapahtumasisällöt
- Markkinointikanavat

LIITE 2.

Haastatteluteemat: Turun kaupunginkirjaston tapahtumatuottaja

KIRJASTOKARUSELLI-TAPAHTUMAN TUOTANTO

- Konsepti?

TAPAHTUMATYÖ TURUN KAUPUNGINKIRJASTOSSA

- Tapahtumatyön haasteet
 - Omien tapahtumien kohdalla.
 - Mitä voisi olla Maailmanpyörän kohdalla?
 - Miten haasteisiin on vastattu?

Haastattelu- ja havainnointiteemat: Turun lähikirjastot

TAPAHTUMATILAT JA -TEKNIikka

- Näyttelytilat.
- Tapahtumatilat.
 - o Erityispiirteitä
 - o Tekniikkaa
 - o Onko ruuan tarjoilu mahdollisuus?
 - o Erityisiä mahdollisuuksia
 - o Kuinka monta henkilöä tilaan mahtuu?
 - o Kuinka järjestyy? Esim. Huonekaluja siirtämällä?
- Kirjaston tapahtumatekniikka.

AIEMMAT TAPAHTUMAT

- Aiemmat tapahtumat kyseisessä lähikirjastossa.
 - o Suositut ja ei suositut. Kenen keskuudessa ollut suosittu (ikä, sukupuoli, kulttuuri)?
 - o Missä kyseisen lähikirjaston tilassa?

MILLAINEN KYSEINEN LÄHIKIRJASTO ON?

- Lähikirjaston erityispiirteet.
 - o Tilan kannalta
 - o Muuten
- Tyypillinen asiakaskunta (kulttuuri, ikä, sukupuoli).

MAAILMANPYÖRÄ KYSEISESSÄ LÄHIKIRJASTOSSA

- Lähikirjaston lähellä sijaitsevat Maailmanpyörän kannalta merkittävät keskukset, kuten päiväkotit tai maahanmuuttokeskus.
- Millainen ohjelma tai muu sisältö olisi lähikirjaston työntekijän mielestä paras Maailmanpyörän ohjelmaan tässä lähikirjastossa?

Turun lähikirjastot Maailmanpyörän tapahtumapaikkoina

Runosmäen kirjasto

Piiparinpolku 1

Avoinna: ma–pe 10–19

p. (02) 262 0767

Merkittävimmät kävijäryhmät:

- 50+ -ikäiset
- lapset
- lapsiperheet
- kaiken ikäisiä kuitenkin käy

Lähellä sijaitsevia keskuksia:

- Päiväkot
- Runosmäen koulu (toimii samassa rakennuksessa)
- Runosmäen vanhainkoti
- Seurakunnan koti
- Turun Lyseon lukio

Tiloista:

- Monitoimitila
 - Erillinen suljettava
 - Voi tarjoilla ruokaa
 - On myös kirjaston näyttelytila
 - Tilaan mahtuu 50+ henkilöä
- Tilava lasten puoli
- Esiintymistilaa saadaan järjestämällä lehtien lukualueen kalusteet (helposti liikuteltavissa) uudelleen

Kirjaston henkilökunnan toiveita koskien Maailmanpyörää

- positiivista meteliä kaivataan
- lasten kulttuuria
- kaikkea erikoista, kuten moniaistinen tila
- menoa ja meininkiä
- vähän jotain kaikille ikäryhmille

Asuin-Runosmäen asukkaista 11% on maahanmuuttajataustaisia.

Turun lähikirjastot Maailmanpyörän tapahtumapaikkoina

Nummen kirjasto

Töykkälänkatu 22

avoinna: ma-pe 10-19

p. (02) 262 0762

Kirjasto sijaitsee monen erilaisen alueen risteyskohdassa ja on siksi suosittu useiden kävijäryhmien keskuudessa, kuten

- lapsiperheet
- nuoret aikuiset
- perhepäivähoitajat
- vanhukset
- työttömät

Lähellä sijaitsevia keskuksia ovat:

- 2 x päiväkotia
- Nummenpakan koulu
- Aurajoen lukio
- Nuorten vastaanottokeskus
- Kuuvuoren nuorisotalo

Tilan ilme ja mahdollisuudet:

- Ilme nykyaikaisella tavalla groovy. Pääväreinä tilassa ovat oranssi, punainen ja tumma ruskea.
- Hyllyjen väleissä on useita oleskelutiloja.
- Tilan keskellä olevien hyllyt ovat helposti siirrettävissä (alla renkaat), jolloin keskelle kirjastoa syntyy kätevästi myös suurehko esiintymistila.
- Lastenosastolla on paljon tilaa ja kirjojen lisäksi mm. tietokone ja rooliasuja.
- Lastenosaston ja muun tilan välissä lasiseinä ja tarvittaessa suljettava liukuovi.
- Nuortenosasto on melko pieni ja siellä on pieni istuskelualue.
- Kirjastossa erillinen näyttelytila.

Kirjaston työntekijöiden toivomuksia Maailmanpyörän suhteen:

- musiikkia ja menoa yhdeksi päiväksi
- ei luentoa vaan eläväistä ohjelmaa
- info tv:n kautta voisi esittää jotain.

Yo-kylän asukkaista 11 % on maahanmuuttajataustaisia.

Halisen asukkaista 25 % on maahanmuuttajataustaisia.

Turun lähikirjastot Maailmanpyörän tapahtumapaikkoina

Vasaramäen kirjasto

Lehmustie 7 b

Avoimna: ma 13–19, ti & ke 10–16

p. (02) 262 0763

Kirjasto sijaitsee Vasaramäen koulun (luokat 1-6) yhteydessä.

Merkittävimmät kävijäryhmät:

- alakoululaiset (7-12 -vuotiaat)
- koululaisten perheet
- eläkeläiset

Kirjaston tiloista:

Kirjasto on kolmessa kerroksessa. Se on sokkeloinen ja pieni, mutta toisaalta siellä on myös sympaattinen ja lämmin tunnelma. Kiva yksityiskohta on alimmassa kerroksessa yläkertaan johtavien rappujen alla oleva lukunurkka, joka muodostuu pitkäjalkaisesta lukulampusta ja luokseen kutsuvasta punaisesta nojatuolista.

Keskimmäisessä kerroksessa on kirjaston sisäänkäynti, asiakaspalvelupiste ja asiakkaiden tietokonepöytä, joten tilaa kerroksessa on todella vähän, mutta se on siitä huolimatta otollisin paikka kirjastossa katsojille suunnatulle esitykselle, sillä keskikerrokseen on näkyvyys sekä ylä- että alakerrasta.

Kirjastossa ei ole näyttelytilaa.

Turun lähikirjastot Maailmanpyörän tapahtumapaikkoina

Ilpoisten kirjasto

Lauklähteenkatu 13

avoinna: ma 13–19, ti–ke 10–19, to–pe 10–16

p. (02) 262 0764

Kirjaston kanssa samassa rakennuksessa sijaitsee alakoulu (luokat 1-6) ja nuorisotila. Nuortenosasto on kirjaston ja nuorisotilan yhteinen tila. Kirjaston ollessa kiinni nuortenosaston pitkällä seinällä oleva liukuovi suljetaan. Tällöin käynti nuortenosastolle ainoastaan nuorisotilan kautta. Nuorisotilan ollessa kiinni, käynti nuortenosastolle on ainoastaan kirjaston kautta.

Nuortenosastolla on videotykki, pelikonsolit, valkokangas, musiikinkuuntelupiste, stereot ja tietokone. Nuortenosasto rakennetaan (kirjasto remontissa syksyllä 2010) avarammaksi kuin muu kirjasto esityksiä ja yleistä oleskelua varten.

Lastenosasto on toinen väljempi alue kirjastossa.

Kirjasto on melko iso pinta-alaltaan, joten siirtämällä hyllyjä myös muihin tiloihin on mahdollista rakentaa esiintymisalueita. Todella suurta tilaa vaativia esityksiä varten on mahdollista varata koulun liikuntasali.

Näyttelytilaa kirjastoon rakennetaan vähintään 10 metriä pitkä seinäpinta, johon tulee kisko ripustuksia varten.

Kirjaston pihaan rakennetaan amfiteatterin mallinen katsomo ja esiintymistila. Katsoon tulee mahtumaan vähintään 30 henkilöä.

Haritun asukkaista 11 % on maahanmuuttajataustaisia.

Turun lähikirjastot Maailmanpyörän tapahtumapaikkoina

Pansion kirjasto

Pernontie 29

Avoimna: ti, to, pe 10–16

p. (02) 262 0774

Kirjasto sijaitsee alakoulun (luokat 1-6) kanssa samassa rakennuksessa.

Tunnelmasta:

Äänekäs ja suosittu koulukirjasto. Lapset viihtyvät siellä koulupäiviensä jälkeen, joten tila on hiljainen ainoastaan aamupäivisin.

Asiakasryhmistä:

- monikulttuurinen alakoululaisten ryhmä
- myös vanhukset, aikuiset ja perheet
- puuttuvaryhmä: nuoret.

Tiloista:

- Tapahtumat on pidetty lasten- ja nuortenosastolla, sillä se on kirjaston tilavin alue. Muualla ei juuri ole tilaa esityksille.
- Sermi- ja vitriininäyttelytilat on.

Henkilökunnan toiveita Maailmanpyörän suhteen:

- Jotakin mielenkiintoista ja erilaista.
- Ei teinijuttuja, koska nuoret eivät tässä kirjastossa käy.
- Jotain lapsille tai sitten lapsille ja aikuisille.

Pansion asukkaista 16 % on maahanmuuttajataustaisia.

Asuin-Pernon asukkaista 11 % on maahanmuuttajataustaisia.

Turun lähikirjastot Maailmanpyörän tapahtumapaikkoina

Hirvensalon kirjasto

Ti, ke, pe 10–16

Wäinö Aaltosen koulutie 1–5

p. (02) 262 0768

Tapahtumatilat:

- Näyttelytilat lehtienlukusalissa
- Tila esityksille aikuistenosastolla
 - Pyöreä tila, hyllyjen alla renkaat.

Merkittävimmät kävijäryhmät:

- lapsiperheet
 - paljon vanhempia, jotka hoitavat pieniä lapsia kotona
- alakoululaiset
- seniorit
- Maahanmuuttajia kirjastossa ei juuri käy.
- Paljon asiakkaita Martin kirjaston alueelta
- Myös keskustasta käy lapsiperheitä, jotka eivät halua käydä pääkirjastossa, vaan pienessä palvelevassa kirjastossa.

Alueella olevia keskuksia ja toimijoita:

- 3 päiväkotia
 - esikouluryhmiä 3
- Wäinö Aaltosen koulu
- Haarlan koulu
- Kaksikerran koulu

Aiempia tapahtumia:

- suositut:
 - kirjastokaruselli
 - seikkailupuiston satutunnit
- ei kovin suosittu:
 - ti klo 14-15 pidetty vanhusten palveluneuvonta

Henkilökunnan toiveita Maailmanpyörän suhteen:

- osallistavaa ohjelmaa 0-10/12-vuotialle lapsille
- ohjelmalla kerrotaan kantasuomalaisille lapsille muista Turun kulttuureista

Hirvensalo-Kaksikerran asukkaista 2,5 % on maahanmuuttajataustaisia.

Turun lähikirjastot Maailmanpyörän tapahtumapaikkoina

Jyrkkälän kirjasto

Suikkilantie 8

avoinna: ma & to 13–19, pe 10–16

p. (02) 262 0752

Kirjasto on Jyrkkälän nuorisotilan kanssa samoissa tiloissa, joten yhteistyö Nuorisotoimen kanssa on välttämätöntä tapahtumia järjestettäessä.

Nuorisotila avoinna: ma, ke, to 14-21, pe 15-22, su 14-21

Kirjasto sulkeutuu aina viimeistään klo 19, minkä jälkeen nuorisotilassa k13 ikäraja.

Merkittävimmät kävijäryhmät:

- nuoret ja lapset
 - useimmiten eivät lainaa, vaan selailevat ja oleskelevat
 - suurin osa 3-6-luokkalaisia
 - pieniryhmä yläasteikäisiä
 - ikäryhmien tilanne elää jatkuvasti.
 - Syksyllä 2010 käynyt hieman enemmän poikia, mutta myös tyttöjä
- 50+ -ikäiset
 - lainaavat
 - eivät käy enää klo 17 jälkeen.

Tapahtumatilat:

- Esitystila on keskeisellä paikassa kirjastoa. Se rakentuu siirtämällä hyllyjä, joiden alla on renkaat.
- Kirjastossa ei ole näyttelytilaa.
- Nuorisotoimen tilojen puolella on:
 - valkokangas ja videotykki.
 - baaripöytä, jonka takana on pieni keittiö.
- Kirjastosta käynti isoon saliin, jota nuorisotoimi vuokraa eri toimijoille.
 - Salia vuokraavat pääasiassa eläkeläisyhdistykset ja kansantanssiryhmät (lapset sekä aikuiset), mutta myös tietotekniikkaryhmä ja satunnaisesti muut toimijat.
 - Salissa on tilaa yleisölle 130+ paikkaa, jolloin eteen jää tilava esiintymisalue.
 - Salin takaseinässä on peili.

Kirjaston henkilökunnan toiveita Maailmanpyörän suhteen:

- Jotain menevää ja osallistavaa ohjelmaa.
- Nuoret eivät jaksu keskittyä mihinkään pitkäväteiseen ohjelmaan, jota pitää passiivisesti seurata. He lähtevät varmasti pois, jos ohjelma ei ole kiinnostavaa.

Jos halutaan järjestää ohjelmaa lapsille, pitää se tehdä päiväsaikaan ja kutsua päiväkotikatsomaan tai vaihtoehtoisesti järjestää ohjelma suuressa salissa

Härkämäki-Jyrkkälän asukkaista 11 % on maahanmuuttajataustaisia.

Turun lähikirjastot Maailmanpyörän tapahtumapaikkoina

Varissuon kirjasto

Nisse Kavon katu 3

avoinna: ma-pe 10-19

p. (02) 262 0777

Kirjastoa käyttävät:

- kaikki ikäryhmät.
- todella monikulttuurinen kävijäkunta. Suurin osa asiakkaista on maahanmuuttajataustaisia.

Lähellä sijaitsevia keskuksia:

- Turun Normaalikoulu.

Kirjaston tapahtumatiloista:

- monitoimitila
 - erillinen suljettava tila hieman erillään muusta kirjastosta (eri kerroksessa).
 - Tilassa voi tarjoilla ruokaa.
 - Tilan saa pimennettyä.
 - Valkokangas ja videotykki.
 - Tilassa on tyynyjä ja pinottavia tuoleja istuinpaikoiksi sekä pinottavia pöytiä.
 - Tilaan mahtuu noin 40 henkilöä.
- Tilava kirjasto. Useita istuma ja oleskelupaikkoja.
- Tilava lastenosasto.

Varissuon asukkaista 36 % on maahanmuuttajataustaisia.

Lausteen kirjasto

Raadinkatu 7

Avooinna: ma, to 13–19, ke, pe 10–16

p. (02) 262 0750

Lausteen kirjaston painopistealueena on lastenkirjastotyö.

Lausteen asukkaista 28 % on maahanmuuttajataustaisia.

LIITE 5.

Kyselylomake: Maahanmuuttajat tapahtuman kohderyhmänä

Pv: _____

Sukupuoli: mies nainen

Synnyinmaa: _____

Ikä: 10-15 15-20 20-30 30-40 40-50 50-60 60-70 70+

• Käyn kirjastossa. Missä? _____

• En käy kirjastossa.

Ympyröi vastauksesi

1) Toivon, että kirjastossa järjestetään...

esitys	työpaja	kerho	luento	taidenäyttely	lastentapahtuma
opetus	nuortentapahtuma	muu, mikä? _____			

2) Pidän..

• elokuva	• käsityöt	• urheilu	• synnyinmaa	• taide
• tietokone	• tiede	• tanssi	• eläimet	• historia
• teatteri	• musiikki	• kirja	• Suomi	

© jostain muusta. Mistä? _____

3) Haluan käydä kirjastossa...

• ennen klo 12	• klo 12-16	• klo 16-20
----------------	-------------	-------------

4) Haluan käydä kirjastossa...

• arkena (ma - pe)	• viikonloppuna (la - su)
--------------------	---------------------------

5) Saan tietoa tapahtumista Turussa...

• lehti	• perhe	• internet	• juliste	• facebook	• kaveri / tuttu
---------	---------	------------	-----------	------------	------------------

• yhdistys © jostain muualta. Mistä? _____

LIITE 6.

Maailmanpyörä 2011 –taulukko

Ajankohta	kirjasto	kohderyhmä	Ohjelma
10.9.2011	Pääkirjasto	Kaikki ikäryhmät ja kulttuurit	Kirjastopiha: ruokatori, reseptien vaihtopiste, (käsityötori), musiikki- ja tanssiesitykset, Afrikkalaisten kampausten työpiste tms. Kirjastossa: aineistonäyttelyt
17.9.2011	Nummen kirjasto	nuoret aikuiset & nuoret perheet	musiikkia, esityksiä, työpaja, pientä purtavaa, satutunti yms. Nuorekasta ja menevää ohjelmaa, kuten Espanja ja Flamenco-työpaja tai Afrika ja tanssityöpaja ja arabialainen kauneuden hoitotyöpaja tai afrokampauspiste
1.10.2011	Hirvensalon kirjasto	0-10(/12)-vuotiaat lapset ja lapsiperheet.	työpajoja ja lastenteatteri + musiikkia
15.10.2011	Ilpoisten kirjasto	kaikki ikäryhmät, mutta erityisesti nuoret	musiikki- ja tanssiesityksiä ja työpajoja, kuten hennatatuointityöpaja ja intialaisten herkkujen teko työpaja
29.10.2011	Varissuon kirjasto	monikulttuurinen väestö, kaikki ikäryhmät	moniaistinen tila, työpajoja esim. 1 lapsille, 1 nuorille ja vähän vanhemmillekin, esityksiä, aineistonäyttely, reseptien vaihtopiste
19.11.2011	Lausteen kirjasto	nuoret ja ala-aste ikäiset (+ heidän vanhempansa)	ruuanlaitto työpaja + muita työpajoja ja esiteltävän kulttuurin mukainen dj
26.11.2011	Runosmäen kirjasto	lapsiperheet & 50+ - ikäiset.	moniaistinen tila, tanssi ja musiikkiesityksiä, työpaja, satutunti(?)
3.12.2011	Jyrkkälän kirjasto	nuoret ja ala-asteikäiset (+ heidän vanhempansa?)	Sama ohjelma kuin Lausteen kirjastolla
10.12.2011	Pansion kirjasto	monikulttuuriset lapset, kirjaston aikuiset käyttäjät	yhden hengen moniaistinen kirjasto, musiikki tai tanssiesitys koko perheelle sekä työpaja lapsille